

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 37.3) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม. มีสัดส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเท่ากันจำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 34.0) โรงเรียนสังกัดสช. ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 43.2) และโรงเรียนสังกัดสป.กทม. ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 45.8) รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

นอกจากนี้ เมื่อทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน พบว่า โรงเรียนแต่ละสังกัดมีความแตกต่างกัน ในส่วนของทรัพยากรต่างๆ เช่น พื้นที่โรงเรียน อาคารเรียนและห้องเรียน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามสังกัดและขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
เล็ก	16 (32.0)	15 (34.1)	5 (20.8)	36 (30.5)
กลาง	17 (34.0)	19 (43.2)	8 (33.3)	44 (37.3)
ใหญ่	17 (34.0)	10 (22.7)	11 (45.8)	38 (32.2)
รวม	50 (100.0)	44 (100.0)	24 (100.0)	118 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขที่แสดงในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

1) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.)

โรงเรียนสังกัดกทม.กรรมสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นของวัด โรงเรียนมีพื้นที่ตั้งแต่ 86 ตารางวา ถึง 23.8 ไร่ พื้นที่โรงเรียนต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 2.5 ตารางวาต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.1 อัตราส่วนนักเรียนต่อครูโดยเฉลี่ย 25.5 คน ต่อครู 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.7

อาคารหลักของโรงเรียนประกอบด้วย อาคารเรียน อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร โรงพลศึกษา อาคารห้องสมุด ซึ่งอาคารต่าง ๆ เหล่านี้สร้างตามแบบที่กรุงเทพมหานครกำหนด ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีพื้นที่น้อย ส่วนใหญ่มีแต่อาคารเรียน ไม่มีอาคารประกอบ แต่มีโรงอาหารและห้องประชุมอยู่ชั้นล่างเพื่อใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอาคารเรียนโดยเฉลี่ย 3-4 หลัง มากที่สุด 9 หลัง

ห้องเรียนมีขนาด 48-64 ตารางเมตร อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนโดยเฉลี่ย 35.9 คนต่อห้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.7 ห้องคอมพิวเตอร์มีขนาด 24-96 ตารางเมตร เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 6-11 เครื่อง โรงเรียนขนาดกลาง มีห้องคอมพิวเตอร์ 1-2 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ยจำนวน 21 เครื่อง สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีห้องคอมพิวเตอร์ 1-5 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 21-160 เครื่อง อย่างไรก็ตาม ทุกโรงเรียนได้รับการจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์จากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับจำนวน 7 เครื่อง โรงเรียนขนาดกลาง ได้รับจำนวน 11 เครื่อง โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้รับจำนวน 21 เครื่อง อัตราการใช้คอมพิวเตอร์ในเวลาเรียนกำหนดให้นักเรียนใช้ 2 คนต่อเครื่อง ในภาพรวมของโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 30.1 คนต่อเครื่อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.4 ความแตกต่างของจำนวนคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียน เนื่องจากบางโรงเรียนได้รับบริจาคจากบุคคล มูลนิธิหรือหน่วยงานต่างๆ นอกเหนือจากที่สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครได้จัดสรรให้ โรงเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ มีคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนคั่นคั่วประจำห้องเรียนละ 1 เครื่อง อีกทั้งมีการจัดตั้งชมรมคอมพิวเตอร์ขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ใช้คอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียน เพื่อค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือฝึกทักษะ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางบางแห่งไม่มีผู้ดูแลระบบ ไม่มีครูผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และไม่มีงบประมาณ ทำให้นักเรียนไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียนได้

ห้องสมุดส่วนใหญ่มีขนาดตั้งแต่ 24-608 ตารางเมตร โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งที่มีพื้นที่น้อยจึงใช้วิธีการแบ่งห้องเรียนจัดเป็นมุมหนังสือ อัตราส่วนหนังสือต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 12.5 เล่มต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.4 ส่วนห้องอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ ห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาไทย ห้องดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นต้น มีขนาดโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนที่มีพื้นที่มาก เช่น สนามเด็กเล่น สวนสมุนไพร สวนหย่อมต่างๆ ต้นไม้ความรู้ สวนเกษตร แปลงผักปลอดสารพิษ น้ำตกจำลอง ห้องเรียนธรรมชาติ บ่อปลา เล้าเป็ด/ไก่ สวนหย่อม แปลงเกษตรหรือเรือนเพาะชำ ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นสถานที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนได้แก่ วัดหรือสุเหร่า ตลาด ใกล้โรงเรียน ชุมชน สถานีตำรวจ สถานที่ราชการ และสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

2) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

โรงเรียนสังกัดสช. กรรมสิทธิ์เป็นของเจ้าของโรงเรียน มีพื้นที่ตั้งแต่ 1.5-12.5 ไร่ อัตราส่วนพื้นที่โรงเรียนต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 2.5 ตารางวาต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.8 อัตราส่วนนักเรียนต่อครูโดยเฉลี่ย 17.1 คนต่อครู 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.8 อาคารเรียนมีจำนวนตั้งแต่ 1-8 หลัง นอกจากนี้ยังมีอาคารเอนกประสงค์ โรงอาหารและอาคารอเนกประสงค์ เป็นต้น ส่วนใหญ่โรงเรียนสังกัดนี้มีอาคารเรียนที่สวยงาม

ห้องเรียน มีขนาด 48-72 ตารางเมตร อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนเฉลี่ย 35.2 คนต่อห้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.4 ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนตั้งแต่ 1-4 ห้อง ขนาด 35-128 ตารางเมตร มีจำนวนคอมพิวเตอร์ตั้งแต่จำนวน 8-160 เครื่อง ในชั่วโมงเรียนกำหนดให้นักเรียนใช้ 1 คนต่อเครื่อง ยกเว้นบางโรงเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอมีการกำหนดอัตราการใช้คอมพิวเตอร์ในเวลาเรียน 3 คนต่อเครื่อง หรือมีการจัดสรรเวลาเรียนในแต่ละชั้นให้แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์ทุกคน โรงเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ให้นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 ชั่วโมง และสามารถใช้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทางอินเตอร์เน็ต นอกเวลาเรียนได้ อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 24.3 คนต่อเครื่อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.4

ห้องสมุดมีขนาดตั้งแต่ 30-256 ตารางเมตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีห้องสมุด 1 ห้อง อัตราส่วนหนังสือต่อนักเรียน 6.8 เล่มต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.7 ส่วนห้องอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาไทย ห้องดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นต้น มีขนาดโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร นอกจากนี้โรงเรียนบางแห่งมีสระว่ายน้ำไว้ให้นักเรียนได้ใช้เรียนด้วย

แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สำคัญ เช่น สวนหย่อม แปลงเกษตร บ้ายนิเทศ สวนสมุนไพร ตู้ปลา สวนคณิต ตะกร้าความรู้ได้ต้นไม้ เป็นต้น ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ สวนสาธารณะ วัด พิพิธภัณฑสถาน สวนสัตว์ หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน เป็นต้น

3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.)

โรงเรียนสังกัดสป.กทม. กรมสิทธิส่วนใหญ่เป็นของวัด มีพื้นที่ตั้งแต่ 260 ตารางวา ถึง 20.8 ไร่ พื้นที่โรงเรียนต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 2.0 ตารางวาต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.4 อัตราส่วนนักเรียนต่อครูโดยเฉลี่ย 26.2 คนต่อครู 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.0 อาคารของโรงเรียนประกอบไปด้วยอาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์และโรงอาหาร เป็นต้น

ห้องเรียนมีขนาด 48-72 ตารางเมตร ห้องคอมพิวเตอร์จำนวน 1-10 ห้อง ขนาด 36-108 ตารางเมตร เครื่องคอมพิวเตอร์มีตั้งแต่จำนวน 8-400 เครื่อง อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนโดยเฉลี่ย 35.0 คนต่อห้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.8 อัตราการใช้คอมพิวเตอร์ในเวลาเรียน 1 คนต่อเครื่อง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราการใช้คอมพิวเตอร์ในเวลาเรียน 3 คนต่อเครื่อง นอกจากนี้บางโรงเรียนที่มีคอมพิวเตอร์จำนวนมากจะมีการจัดสรรคอมพิวเตอร์ไว้ประจำห้องเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ให้นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์เพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียนได้ อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 26.7 คนต่อเครื่อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.0

ห้องสมุดในโรงเรียนส่วนใหญ่มี 1 ห้อง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่งที่มีห้องสมุด 2-3 ห้อง ขนาดตั้งแต่ 48-288 ตารางเมตร อัตราส่วนหนังสือต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 11.1 เล่มต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.0 ส่วนห้องอื่นๆ ประกอบไปด้วยห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาไทย ห้องดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นต้น มีขนาด 48-96 ตารางเมตร โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ได้แก่สนามเด็กเล่น แปลงเกษตร สวนหย่อม และสนามกีฬา เป็นต้น ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนที่สำคัญได้แก่ วัด สถานีรถไฟ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สถานที่ราชการใกล้เคียง สวนเกษตร พุ๋งนาและชุมชน เป็นต้น

โดยสรุปโรงเรียนแต่ละสังกัดมีจำนวนอาคาร จำนวนห้อง รวมทั้งห้องที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนใช้อย่างทั่วถึง โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สำคัญ เช่น สวนหย่อม สนามเด็กเล่น แปลงเกษตร เป็นต้น ถ้าโรงเรียนมีพื้นที่น้อยจะมีการจัดแหล่งเรียนรู้ขนาดย่อมแทน เช่น สวนไม้กระถาง แปลงดอกไม้ขนาดเล็ก โรงเรียนสังกัดกทม.และสป.กทม.มีความใกล้ชิดกับวัดและชุมชนมาก ดังนั้น 2 แหล่งนี้จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียน เมื่อพิจารณาในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดมีอัตราส่วนนักเรียนต่อครูโดยเฉลี่ย 22.5 คนต่อครู 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.1 อัตราส่วนพื้นที่โรงเรียนต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 2.4 ตารางวาต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.3 มีอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนโดยเฉลี่ย 35.5 คนต่อห้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.4 อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 27.3 คนต่อเครื่อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

12.8 และมีอัตราส่วนหนังสือต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย 10.3 เล่มต่อคน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.2 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนทางการศึกษา
จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.		Mean	SD
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD		
อัตราส่วนนักเรียนต่อครู	25.5	3.7	17.1	4.8	26.2	5.0	22.5	6.1
อัตราส่วนพื้นที่โรงเรียนต่อนักเรียน	2.5	2.1	2.5	2.8	2.0	1.4	2.4	2.3
อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน	35.9	6.7	35.2	6.4	35.0	5.8	35.5	6.4
อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์	30.1	14.4	24.3	9.4	26.7	14.0	27.3	12.8
อัตราส่วนหนังสือต่อนักเรียน	12.5	13.4	6.8	4.7	11.1	7.0	10.3	10.2

4.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมทุกสังกัดส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 75 คน (ร้อยละ 63.6) เมื่อจำแนกตามสังกัด โดยโรงเรียนสังกัดกทม. และสังกัดสช. มีผู้บริหารเป็นหญิง จำนวน 30 คน (ร้อยละ 60.0) และ 36 คน (ร้อยละ 81.8) ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนสังกัดสป.กทม. ส่วนใหญ่มีผู้บริหารเป็นชาย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 62.5) ผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 81 คน (ร้อยละ 68.6) โรงเรียนสังกัดกทม. ผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่ามากที่สุด จำนวน 32 คน (ร้อยละ 64.0)

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาทางด้านการบริหาร จำนวน 71 คน (ร้อยละ 60.2) โดยโรงเรียนสังกัดกทม. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาด้านการบริหารมากที่สุด จำนวน 28 คน (ร้อยละ 56.0) ผู้บริหารโรงเรียนรวมทุกสังกัดมีประสบการณ์ด้านการบริหารโดยเฉลี่ย 11.9 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.7 โรงเรียนสังกัดสช. มีประสบการณ์ด้านการบริหารโดยเฉลี่ยมากที่สุด 15.3 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.2 ส่วนโรงเรียนสังกัดสป.กทม. ผู้บริหารมีประสบการณ์ด้านการบริหารโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด 9.7 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.1 ในช่วงปี 2543-2545 ผู้บริหารในโรงเรียนทุกสังกัดมีการอบรมด้านการ

บริหารโดยเฉลี่ย 3.6 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.3 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม.มีการอบรมด้านการบริหารโดยเฉลี่ยสูงสุด 3.9 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.9 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสช.และสังกัดสป.กทม. มีการอบรมด้านการบริหารโดยเฉลี่ย 3.3 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.4 และ 3.1 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3 และ 4.4

2) ครูภาษาไทย

ครูภาษาไทยในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน 109 คน (ร้อยละ 92.4) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม.ครูภาษาไทยเป็นหญิงจำนวน 43 คน (ร้อยละ 86.0) โรงเรียนสังกัดสช. ครูภาษาไทยเป็นหญิงจำนวน 43 คน (ร้อยละ 97.7) เช่นเดียวกัน ส่วนโรงเรียนสังกัดสป.กทม.ครูภาษาไทยเป็นหญิงจำนวน 23 คน (ร้อยละ 95.8) ครูภาษาไทยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 113 คน (ร้อยละ 95.8) ซึ่งโรงเรียนสังกัดสช.ครูภาษาไทยทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 44 คน (ร้อยละ 100.0)

ครูภาษาไทยในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดจบสาขาที่เกี่ยวข้องเช่น ภาษาไทย ประถมศึกษา มีจำนวน 50 คน (ร้อยละ 42.4) เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัดกทม.มีจำนวน 16 คน (ร้อยละ 32.0) โรงเรียนสังกัดสช. มีจำนวน 22 คน (ร้อยละ 50.0) และโรงเรียนสังกัดสป.กทม.มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 50.0)

ครูภาษาไทยในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดมีประสบการณ์ด้านการสอนโดยเฉลี่ย 17.7 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.3 เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า โรงเรียนสังกัดสป.กทม.ครูภาษาไทยมีประสบการณ์ด้านการสอนโดยเฉลี่ยมากที่สุด 21.4 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.2 ส่วนภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูภาษาไทยโดยเฉลี่ย 27.9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.6 ครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัดกทม.มีภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนมากที่สุดโดยเฉลี่ย 29.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.5 ในช่วงปี 2543-2545 ครูภาษาไทยมีการอบรมด้านการสอนโดยเฉลี่ย 2.6 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.4 ครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัดกทม.มีการอบรมด้านการสอนโดยเฉลี่ยสูงสุด 3.1 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.8 ส่วนครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัด สช. มีการอบรมด้านการสอนโดยเฉลี่ยต่ำสุด 2.2 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.0 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5 และ 4.6

3) ครูคณิตศาสตร์

ครูคณิตศาสตร์ในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน 100 คน (ร้อยละ 84.8) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม.มีครูคณิตศาสตร์เป็นหญิงจำนวน 41 คน

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละผู้บริหาร จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
เพศ				
ชาย	20 (40.0)	8 (18.2)	15 (62.5)	43 (36.4)
หญิง	30 (60.0)	36 (81.8)	9 (37.5)	75 (63.6)
ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	18 (36.0)	16 (36.4)	3 (12.5)	37 (31.4)
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	32 (64.0)	28 (63.6)	21 (87.5)	81 (68.6)
วุฒิการศึกษา				
จบด้านการบริหาร	28 (56.0)	24 (54.6)	19 (79.2)	71 (60.2)
ไม่จบด้านการบริหาร	19 (38.0)	19 (43.2)	5 (20.8)	43 (36.4)
ไม่ระบุ	3 (6.0)	1 (2.3)	0 (0.0)	4 (3.4)
รวม	50 (100.0)	44 (100.0)	24 (100.0)	118 (100.0)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้บริหาร จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.		Mean	SD
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD		
ประสบการณ์ด้านการบริหาร	9.8	7.3	15.3	10.2	9.7	6.1	11.9	8.7
การอบรมด้านการบริหาร	3.9	3.9	3.3	2.4	3.3	3.1	3.6	3.3

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละครูภาษาไทย จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
เพศ				
ชาย	7 (14.0)	1 (2.3)	1 (4.2)	9 (7.6)
หญิง	43 (86.0)	43 (97.7)	23 (95.8)	109 (92.4)
ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	47 (94.0)	44 (100.0)	22 (91.7)	113 (95.8)
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3 (6.0)	0 (0.0)	2 (8.3)	5 (4.2)
วุฒิการศึกษา				
จบสาขาที่เกี่ยวข้องเช่น ภาษาไทย ประถมศึกษา	16 (32.0)	22 (50.0)	12 (50.0)	50 (42.4)
จบสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่นคนกรรม พลศึกษา	30 (60.0)	18 (40.9)	11 (45.8)	59 (50.0)
ไม่ระบุ	4 (8.0)	4 (9.1)	1 (4.2)	9 (7.6)
รวม	50 (100.0)	44 (100.0)	24 (100.0)	118 (100.0)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานครูภาษาไทย จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.		รวมทุกสังกัด	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประสบการณ์ด้านการสอน	18.9	10.7	14.4	9.2	21.4	10.2	17.7	10.3
ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน	29.4	8.5	26.4	8.8	27.4	8.1	27.9	8.6
การอบรมด้านการสอน	3.1	4.8	2.2	2.0	2.3	1.5	2.6	3.4

(ร้อยละ 82.0) โรงเรียนสังกัดสช.มีครูคณิตศาสตร์เป็นหญิงจำนวน 39 คน (ร้อยละ 88.6) ส่วนโรงเรียนสังกัดสป.กทม.มีครูคณิตศาสตร์เป็นหญิงจำนวน 20 คน (ร้อยละ 83.3) ครูคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 113 คน (ร้อยละ 95.8) โดยโรงเรียนสังกัดสป.กทม.ครูคณิตศาสตร์ทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 100.0)

ครูคณิตศาสตร์ในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดจบสาขาที่เกี่ยวข้องเช่น คณิตศาสตร์ ประถมศึกษาจำนวน 37 คน (ร้อยละ 31.4) เมื่อจำแนกตามสังกัด มีครูคณิตศาสตร์โรงเรียนสังกัด กทม.จำนวน 10 คน (ร้อยละ 20.0) โรงเรียนสังกัดสช. จำนวน 19 คน (ร้อยละ 43.2) และโรงเรียน สังกัดสป.กทม.จำนวน 8 คน (ร้อยละ 33.3)

ครูคณิตศาสตร์ในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดมีประสบการณ์ด้านการสอนโดย เฉลี่ย 19.3 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.3 เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า โรงเรียนสังกัดสป. กทม.ครูคณิตศาสตร์มีประสบการณ์ด้านการสอนโดยเฉลี่ยมากที่สุด 22.8 ปี ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 6.9 ส่วนภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอนของครูคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ย 28.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.4 โดยโรงเรียนสังกัดสป.กทม.ครู คณิตศาสตร์มีภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอนมากที่สุดโดยเฉลี่ย 30.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.9 ในช่วงปี 2543-2545 ครูคณิตศาสตร์มีการอบรมด้านการ สอนโดยเฉลี่ย 2.1 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.5 ครูคณิตศาสตร์โรงเรียนสังกัดสช. มีการอบรมด้านการสอนน้อยที่สุดโดยเฉลี่ย 1.9 ครั้งต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.7 รายละเอียดดังตารางที่ 4.7 และ 4.8

4) นักเรียน

คุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 3,368 คน นักเรียน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 1,931 คน (ร้อยละ 57.3) โดยโรงเรียนสังกัดกทม. มีนักเรียนหญิงมาก ที่สุด จำนวน 766 คน (ร้อยละ 57.9) และโรงเรียนสังกัดสป.กทม. มีนักเรียนหญิงน้อยที่สุด จำนวน 402 คน (ร้อยละ 55.2)

นักเรียนส่วนใหญ่เคยเรียนระดับอนุบาล จำนวน 3,184 คน (ร้อยละ 94.5) เมื่อ จำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม.นักเรียนเคยเรียนระดับอนุบาลจำนวน 1,211 คน (ร้อยละ 91.5) โรงเรียนสังกัดสช.นักเรียนเคยเรียนระดับอนุบาลจำนวน 1,278 คน (ร้อยละ 97.1) และ โรงเรียนสังกัดสป.กทม.นักเรียนเคยเรียนในระดับอนุบาล 695 คน (ร้อยละ 95.5) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละครุคณิตศาสตร์ จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
เพศ				
ชาย	9 (18.0)	5 (11.4)	4 (16.7)	18 (15.3)
หญิง	41 (82.0)	39 (88.6)	20 (83.3)	100 (84.8)
ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	46 (92.0)	43 (97.7)	24 (100.0)	113 (95.8)
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4 (8.0)	1 (2.3)	0 (0.0)	5 (4.2)
วุฒิการศึกษา				
จบสาขาที่เกี่ยวข้องเช่น คณิตศาสตร์ ประถมศึกษา	10 (20.0)	19 (43.2)	8 (33.3)	37 (31.4)
จบสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่นคนกรรม พลศึกษา	37 (74.0)	21 (47.7)	16 (66.7)	74 (62.7)
ไม่ระบุ	3 (6.0)	4 (9.1)	0 (0.0)	7 (5.9)
รวม	50 (100.0)	44 (100.0)	24 (100.0)	118 (100.0)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานครุคณิตศาสตร์ จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประสบการณ์ด้านการสอน	21.0	11.1	15.4	9.6	22.8	6.9	19.3	10.3
ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน	30.2	8.0	25.3	9.4	30.6	10.9	28.5	9.4
การอบรมด้านการสอน	2.2	1.6	1.9	1.7	2.2	1.0	2.1	1.5

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละคุณลักษณะของนักเรียน จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
เพศ				
ชาย	558 (42.1)	553 (42.0)	326 (44.8)	1,437 (42.7)
หญิง	766 (57.9)	763 (58.0)	402 (55.2)	1,931 (57.3)
การเคยเรียนอนุบาล				
เคยเรียน	1,211 (91.5)	1,278 (97.1)	695 (95.5)	3,184 (94.5)
ไม่เคยเรียน	99 (7.5)	28 (2.1)	28 (3.8)	155 (4.6)
ไม่ระบุ	14 (1.0)	10 (0.8)	5 (0.7)	29 (0.9)
รวม	1,324 (100.0)	1,316 (100.0)	728 (100.0)	3,368 (100.0)

นักเรียนในโรงเรียนทุกสังกัดมีอายุโดยเฉลี่ย 8.8 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม. นักเรียนมีอายุโดยเฉลี่ย 8.9 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 โรงเรียนสังกัดสช. นักเรียนมีอายุโดยเฉลี่ย 8.7 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 และโรงเรียนสังกัดสป.กทม. นักเรียนมีอายุโดยเฉลี่ย 8.8 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5

เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนในโรงเรียนทุกสังกัดมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.6 โรงเรียนสังกัดสช. และโรงเรียนสังกัดสป.กทม. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 59.8 และ 59.7 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.2 และ 17.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโรงเรียนทุกสังกัด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.1 โดยโรงเรียนสังกัดสช. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 64.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.1 รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอายุนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
อายุนักเรียน	8.9	0.6	8.7	0.5	8.8	0.5	8.8	0.5
ภาษาไทย	56.1	20.9	59.8	16.2	59.7	17.6	58.3	18.6
คณิตศาสตร์	56.6	22.9	64.5	19.1	60.8	19.6	60.6	21.1

5) ผู้ปกครองและลักษณะครอบครัว

เมื่อพิจารณาถึงผู้ปกครองของนักเรียนหรือผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย โรงเรียนทุกสังกัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คือ บิดามารดา จำนวน 2,729 คน (ร้อยละ 81.0) โดยที่ในโรงเรียนสังกัดสช.มีจำนวนมากที่สุดเท่ากับ 1,146 คน (ร้อยละ 87.1) รองลงมา คือ มารดา จำนวน 304 คน (ร้อยละ 9.1) โดยที่โรงเรียนสังกัดกทม.มีจำนวนมากที่สุดเท่ากับ 144 คน (ร้อยละ 10.9)

ส่วนจำนวนพี่น้อง (รวมนักเรียนด้วย) ในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดนักเรียนมีพี่น้อง 3 คน จำนวน 1,575 คน (ร้อยละ 46.7) โดยที่โรงเรียนสังกัดกทม.มีจำนวนมากที่สุดเท่ากับ 596 คน (ร้อยละ 45.0) และน้อยที่สุดคือในโรงเรียนสังกัดสป.กทม.จำนวน 369 คน (ร้อยละ 50.7) รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

6) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 1,231 คน (ร้อยละ 36.5) รองลงมาเป็นอาชีพค้าขายเจ้าของกิจการและนักธุรกิจ จำนวน 879 คน (ร้อยละ 26.1) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเช่นมอเตอร์ไซด์รับจ้าง แท็กซี่ ลูกจ้างรายวัน เป็นต้น จำนวน 669 คน (ร้อยละ 50.5) ส่วนโรงเรียนสังกัดสช. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการหรือนักธุรกิจ จำนวน 443 คน (ร้อยละ 33.7) และโรงเรียนสังกัดสป.กทม. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่นมอเตอร์ไซด์รับจ้าง แท็กซี่และลูกจ้างรายวัน จำนวน 282 คน (ร้อยละ 38.8)

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า โดยมีจำนวน 1,136 คน (ร้อยละ 33.7) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม. ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. จำนวน 672 คน (ร้อยละ 50.7) ส่วนโรงเรียนสังกัดสช. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 709 คน (ร้อยละ 53.9) โรงเรียนสังกัด สป.กทม. ผู้ปกครองนักเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวนเท่ากัน คือ 238 คน (ร้อยละ 32.7)

รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในช่วงตั้งแต่ 0-10,000 บาท จำนวน 1,230 คน (ร้อยละ 36.5) เมื่อจำแนกตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม.และสังกัดสป.กทม. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว ตั้งแต่ 0-10,000 บาท จำนวน 784 คน (ร้อยละ 59.2) และ 288 คน (ร้อยละ 39.6) ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนสังกัดสช.ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวมากกว่า 40,000 บาท จำนวน 415 คน (ร้อยละ 31.5) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละผู้ปกครองนักเรียนและจำนวนพี่น้องของนักเรียน
จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
ผู้ปกครองนักเรียน (ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย)				
บิดามารดา	1,010 (76.3)	1,146 (87.1)	573 (78.7)	2,729 (81.0)
บิดา	56 (4.2)	44 (3.3)	28 (3.8)	128 (3.8)
มารดา	144 (10.9)	87 (6.6)	73 (10.0)	304 (9.1)
อื่นๆ	114 (8.6)	39 (3.0)	54 (7.5)	207 (6.1)
จำนวนพี่น้อง (รวมนักเรียนด้วย)				
เป็นบุตรคนเดียว	12 (0.9)	1 (0.1)	0 0.0	13 (0.4)
พี่น้อง 2 คน	269 (20.4)	357 (27.1)	149 (20.5)	775 (23.0)
พี่น้อง 3 คน	596 (45.0)	610 (46.4)	369 (50.7)	1,575 (46.7)
พี่น้อง 4 คน	267 (20.2)	245 (18.6)	142 (19.5)	654 (19.4)
พี่น้อง 5 คนขึ้นไป	174 (13.1)	66 (5.0)	56 (7.7)	296 (8.8)
ไม่ระบุ	6 (0.4)	37 (2.8)	12 (1.6)	55 (1.7)
รวม	1,324 (100.0)	1,316 (100.0)	728 (100.0)	3,368 (100.0)

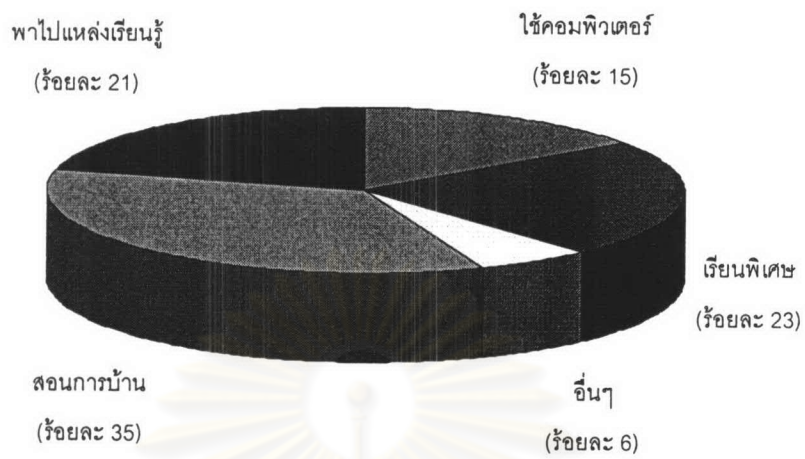
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
จำแนกตามสังกัด

รายละเอียด	สังกัด			รวมทุกสังกัด
	กทม.	สช.	สป.กทม.	
อาชีพผู้ปกครอง				
ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานของรัฐ	214 (16.2)	254 (19.3)	140 (19.1)	608 (18.1)
พนักงานบริษัทเอกชน	123 (9.3)	201 (15.3)	90 (12.4)	414 (12.3)
ค้าขาย เจ้าของกิจการหรือนักธุรกิจ	265 (20.0)	443 (33.7)	171 (23.5)	879 (26.1)
รับจ้างทั่วไปเช่นมอเตอร์ไซด์รับจ้าง แท็กซี่	669 (50.5)	280 (21.3)	282 (38.8)	1,231 (36.5)
เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น ครู/อาจารย์/ แพทย์/พยาบาล/หรือทหาร/ตำรวจ	18 (1.4)	125 (9.5)	33 (4.5)	176 (5.2)
ไม่ระบุ	35 (2.6)	13 (0.9)	12 (1.7)	60 (1.8)
การศึกษาของผู้ปกครอง				
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	36 (2.7)	3 (0.2)	8 (1.1)	47 (1.4)
มัธยมศึกษาปวช.	672 (50.7)	191 (14.5)	227 (31.2)	1,090 (32.4)
อนุปริญญา/ปวส.หรือปริญญาตรี	386 (29.2)	389 (29.6)	238 (32.7)	1,013 (30.1)
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	189 (14.3)	709 (53.9)	238 (32.7)	1,136 (33.7)
ไม่ระบุ	41 (3.1)	24 (1.8)	17 (2.3)	82 (2.4)
รายได้ของผู้ปกครอง				
0 - 10,000 บาท	784 (59.2)	158 (12.0)	288 (39.6)	1,230 (36.5)
10,001 - 20,000 บาท	268 (20.2)	272 (20.7)	161 (22.1)	701 (20.8)
20,001 - 30,000 บาท	116 (8.8)	292 (22.2)	137 (18.8)	545 (16.2)
30,001 - 40,000 บาท	38 (2.9)	135 (10.3)	34 (4.7)	207 (6.1)
มากกว่า 40,000 บาท	57 (4.3)	415 (31.5)	80 (11.0)	552 (16.4)
ไม่ระบุ	61 (4.6)	44 (3.3)	28 (3.8)	133 (4.0)
รวม	1,324 (100.0)	1,316 (100.0)	728 (100.0)	3,368 (100.0)

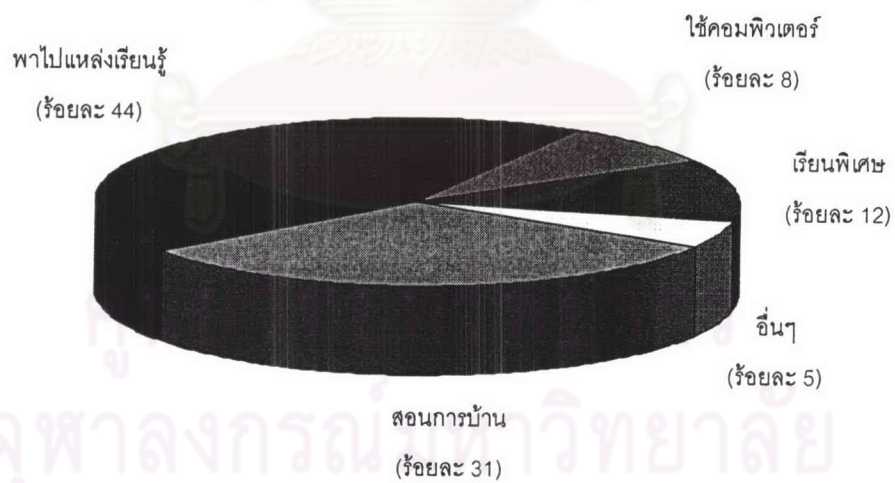
นอกจากนี้เมื่อได้สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งการสอนการบ้าน การพาไปเที่ยวยังแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจัดเวลาให้ใช้คอมพิวเตอร์ ให้เรียน พิเศษ และวิธีการอื่น ๆ เช่นการให้เล่นกีฬา เรียนดนตรี เป็นต้น พบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยวิธีการสอนการบ้าน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือให้เรียน พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 23.0 เมื่อจำแนกตามสังกัด ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดกทม. ส่งเสริม การเรียนของนักเรียนโดยการพาไปแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 ผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนสังกัดสช. ให้เรียนพิเศษและสอนการบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดสป.กทม. สอนการบ้านให้ นักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.0 รายละเอียดจัดแผนภาพที่ 4.1 ถึง 4.4

ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนได้สูงสุด ถึงระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.2 เมื่อพิจารณาตามสังกัด โรงเรียนสังกัดกทม. ผู้ปกครอง สนับสนุนการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ร้อยละ 17.0 แต่ในโรงเรียนสังกัด สช. ผู้ปกครองสามารถสนับสนุนการศึกษาของ นักเรียนได้ถึงระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 34.7 ในขณะที่ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัด สป.กทม. สนับสนุนการศึกษาสูงสุดระดับ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา คือระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 22.4 รายละเอียด จัดแผนภาพที่ 4.5

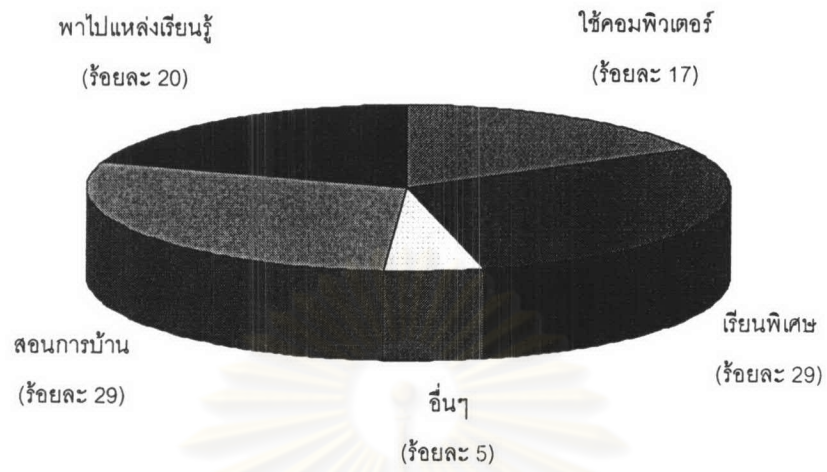
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

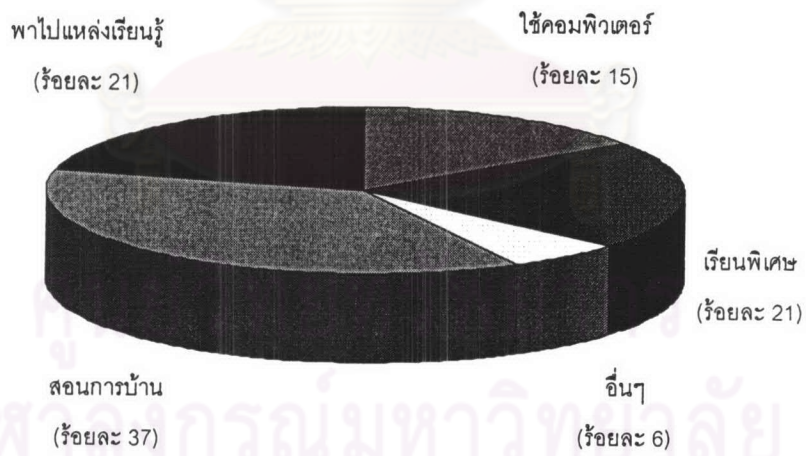
แผนภาพที่ 4.1 ร้อยละการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนทุกสังกัด

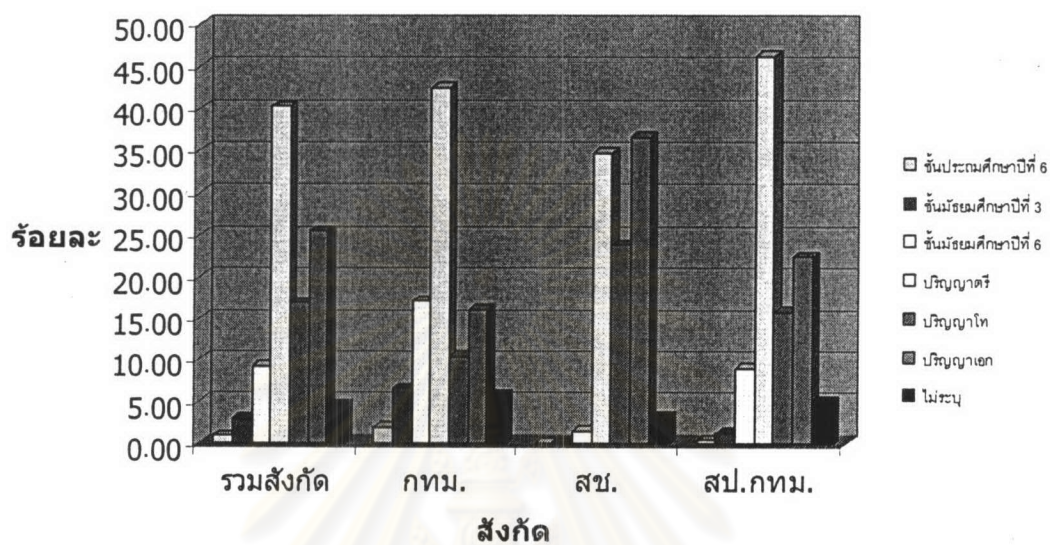
แผนภาพที่ 4.2 ร้อยละการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกทม.

แผนภาพที่ 4.3 ร้อยละการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสช.

แผนภาพที่ 4.4 ร้อยละการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสป.กทม.

แผนภาพที่ 4.5 ร้อยละการสนับสนุนการศึกษาของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 การประมาณฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิเคราะห์ฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) โรงเรียนทุกสังกัด 2) โรงเรียนสังกัดกทท. 3) โรงเรียนสังกัดสช. และ 4) โรงเรียนสังกัด สป.กทท. ซึ่งในแต่ละส่วนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยและวิชา คณิตศาสตร์

4.2.1 โรงเรียนทุกสังกัด

1) ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 1:TTL พบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 37.20 โดยปัจจัยเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 10.0 ยกเว้นภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอน (TLOAD) ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.977 หมายความว่า นักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อน มีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5.0 แสดงว่านักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาล เป็นผู้ที่มีความพร้อมทางด้านการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนระดับอนุบาล รองลงมาคือ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -4.174 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 4.2 ส่วนวุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.658 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.7 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านการบริหารและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.266 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 2:TTL(S) ร่วมกับปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญ

ทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 33.94 โดยปัจจัยเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 11.0 ยกเว้นภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน (TLOAD) และขนาดชั้นเรียน (CSIZE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.767 หมายความว่านักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.8 รองลงมาคือ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -3.925 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 3.9 ส่วนวุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.774 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านการบริหาร มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.8 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านบริหารและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.155 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.2 นอกจากนี้ขนาดของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยที่โรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -5.598 แสดงว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าประมาณร้อยละ 5.6 เช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -4.365 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 4.4 กล่าวโดยสรุปโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กค่อนข้างจะใกล้เคียง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่น้อยกว่า หรือมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

2) ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 3:MTL พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 22.92 โดยปัจจัยเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งค่า

สัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 7.0 ยกเว้นขนาดชั้นเรียน (CSIZE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การเคยเรียน ระดับอนุบาล (PRE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 5.249 หมายความว่านักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5.2 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางด้าน การเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนระดับอนุบาล รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3.515 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่จบด้านการบริหาร มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.5 เนื่องจากมีความสามารถในการ บริหารงานของโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านการบริหาร สำหรับเพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -2.247 แสดงว่า นักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 2.2 และ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษา ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.223 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจ ใส่ให้นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วน ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.2

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 4:MTL(S) ร่วม ด้วยพบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่า F-value เท่ากับ 25.65 โดยปัจจัยเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัย เหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 9.0 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การเคย เรียนระดับอนุบาล (PRE) โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่า สัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.613 หมายความว่า นักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อน มีผลสัมฤทธิ์ วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.6 ส่วนวุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มี ความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3.864 แสดง ให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.9 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านการบริหาร นอกจากนี้เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดย มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -1.886 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่านักเรียน หญิง ประมาณร้อยละ 1.9 อีกทั้งปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

(SES) ในที่นี้ วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.085 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงเห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่ดูแลนักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.1 นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -7.304 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 7.3 เช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -7.767 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 7.8 กล่าวโดยสรุป นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กค่อนข้างจะใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่น้อยกว่า หรือมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

4.2.2 โรงเรียนสังกัดกทม.

1) ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 5:TD1 พบว่าปัจจัยต่างๆที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 37.81 โดยปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 23.0 ยกเว้นวุฒิมการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) ประสบการณ์ด้านการบริหาร (AEXP) ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอน (TLOAD) และขนาดชั้นเรียน (CSIZE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 5.925 หมายความว่า นักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5.9 รองลงมาคือ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -2.941 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิงประมาณร้อยละ 2.9 ส่วน และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้ วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.061 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง

ตารางที่ 4.13 ผลการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา : โรงเรียนทุกสังกัด

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย		ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์	
	แบบจำลองที่ 1:	แบบจำลองที่ 2:	แบบจำลองที่ 3:	แบบจำลองที่ 4:
	TTL	TTL(S)	MTL	MTL(S)
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์
Constant	26.543** (8.08)	39.442** (9.60)	40.360** (10.47)	56.797** (12.68)
AEDU	1.658** (2.34)	1.774** (2.51)	3.515** (4.27)	3.864** (4.71)
AEXP	0.142** (3.69)	0.152** (3.94)	0.196** (4.35)	0.200** (4.49)
TEXP/MEXP	0.331** (10.09)	0.281** (8.23)	0.122** (3.16)	0.145** (3.81)
TLOAD/MLOAD	0.018 (0.46)	0.021 (0.52)	-0.119** (-2.92)	-0.101** (-2.48)
CSIZE	0.114** (1.97)	-0.052 (-0.79)	0.004 (0.06)	-0.237** (-3.17)
COMP	-0.149** (-5.31)	-0.200** (-6.82)	-0.204** (-6.47)	-0.271** (-8.37)
SSEX	-4.174** (-6.29)	-3.925** (-5.93)	-2.247** (-2.88)	-1.886** (-2.44)
PRE	4.977** (3.11)	4.767** (2.99)	5.249** (2.72)	4.613** (2.42)
SES	1.266** (10.25)	1.155** (9.21)	1.223** (8.43)	1.085** (7.46)
SSIZE1		-5.598** (-5.07)		-7.304** (-6.02)
SSIZE2		-4.365** (-5.31)		-7.767** (-8.17)
Adjusted R ²	0.10	0.11	0.07	0.09
F-value	37.20	33.94	22.92	25.65
N	2,976	2,976	2,842	2,842

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญ 0.1

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

ค่า t-value แสดงในวงเล็บ

เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.1

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 6:TD1(S) ร่วมด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมามีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 33.40 ซึ่งมีปัจจัยบางตัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 24.0 ยกเว้นวุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) ประสบการณ์ด้านการบริหาร (AEXP) ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอน (TLOAD) ขนาดชั้นเรียน (CSIZE) และโรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) โดยปัจจัยที่มีความสำคัญได้แก่ การเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 5.212 หมายความว่านักเรียนที่เคยเรียนระดับอนุบาลมาก่อนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 ส่วนเพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -2.860 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 2.9 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.977 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.0 อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.328 แสดงว่าเมื่อ จำนวนคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ลดลง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้นประมาณร้อยละ 0.3 และประสบการณ์ด้านการสอน (TEXP) ที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.760 หมายถึง ถ้าครูมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น 1 ปี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.8 นอกจากนี้โรงเรียนขนาดกลาง (SSIZE2) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6.718 หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 6.7 รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

2) ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 7:MD1 พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมามีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 10.00 โดยมีปัจจัยเพียงบางตัวที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 7.0 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้ วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.075 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงเห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.1 ประสบการณ์ด้านการสอน (MEXP) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.347 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนสูง มีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าประมาณร้อยละ 0.4 และอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.267 แสดงว่าเมื่อจำนวนคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ลดลง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้นประมาณร้อยละ 0.3

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 8:MD1(S) ร่วมกับ ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมามีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 22.99 ซึ่งปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 18.0 ยกเว้นวุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) เพศของนักเรียน (SSEX) และการเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -23.392 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าประมาณร้อยละ 23.4 เช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลาง (SSIZE2) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -19.138 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 19.1 กล่าวโดยสรุปโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของ

นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กค่อนข้างจะใกล้เคียง ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่น้อยกว่า หรือมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นอกจากนี้ประสบการณ์ด้านการสอน (MEXP) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.462 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนสูง มีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์คณิตศาสตร์สูงกว่าประมาณร้อยละ 0.5 และอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.328 แสดงว่าเมื่อจำนวนคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ลดลง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้นประมาณร้อยละ 0.3 และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้ วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.601 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่ให้นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.6 รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

4.2.3 โรงเรียนสังกัดสช.

1) ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 9:TD2 พบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 16.80 โดยปัจจัยเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 11.0 ยกเว้นอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) และการเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ วุฒิการศึกษาด้านบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.723 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.7 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านการบริหาร ส่วนเพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -3.931 แสดงว่า นักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิงประมาณร้อยละ 3.9 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครองซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ

ตารางที่ 4.14 ผลการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา : โรงเรียนสังกัดกทม.

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย		ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์	
	แบบจำลองที่ 5 : TD1	แบบจำลองที่ 6 : TD1(S)	แบบจำลองที่ 7 : MD1	แบบจำลองที่ 8 : MD1(S)
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์
Constant	23.271** (4.28)	32.877** (4.67)	43.671** (6.47)	85.082** (11.85)
AEDU	2.147* (1.80)	2.063* (1.74)	0.768 (0.52)	0.782 (0.57)
AEXP	0.151* (1.81)	0.054 (0.64)	0.084 (0.82)	-0.205** (-2.07)
TEXP/MEXP	0.784** (13.91)	0.760** (11.84)	0.347** (5.48)	0.462** (7.62)
TLOAD/MLOAD	-0.006 (-0.09)	0.042 (0.60)	-0.11 (-1.10)	0.242** (2.35)
CSIZE	0.149 (1.54)	0.016 (0.14)	-0.073 (-0.64)	-0.897** (-6.90)
COMP	-0.332** (-7.05)	-0.328** (-6.70)	-0.267** (-4.81)	-0.328** (-6.24)
SSEX	-2.941** (-2.54)	-2.860** (-2.49)	-1.383 (-1.00)	-0.231 (-0.18)
PRE	5.925** (2.69)	5.212** (2.38)	4.832* (1.82)	4.07 (1.62)
SES	1.061** (4.97)	0.977** (4.58)	1.075** (4.22)	0.601** (2.48)
SSIZE1		-3.044 (-1.48)		-23.392** (-10.21)
SSIZE2		-6.718** (-4.42)		-19.138** (-11.27)
Adjusted R ²	0.23	0.24	0.07	0.18
F-value	37.81	33.40	10.00	22.99
N	1,107	1,107	1,110	1,110

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญ 0.1

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

ค่า t-value แสดงในวงเล็บ

1.561 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้เด็กเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.6 ด้านประสบการณ์ด้านการสอน (TEXP) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.156 หมายถึง ถ้าครูมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น 1 ปี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยลดลงประมาณร้อยละ 0.2 นั้นอาจจะแสดงถึงประสบการณ์ด้านการสอนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 10:TD2(S) ร่วมด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 16.48 โดยปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 13.0 ยกเว้นขนาดชั้นเรียน (CSIZE) อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) และการเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ วุฒิมัธยมศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.289 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่จบด้านการบริหารมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.3 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านบริหาร และเพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -3.334 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 3.3 นอกจากนี้ปัจจัยเกี่ยวกับขนาดโรงเรียนมีความสำคัญเช่นเดียวกัน โดยที่โรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -7.383 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าประมาณร้อยละ 7.4 และโรงเรียนขนาดกลาง (SSIZE2) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -5.308 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 5.3 กล่าวโดยสรุปโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยสูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่น้อยกว่า หรือมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่รายละเอียดดังตารางที่ 4.15

2) ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 11:MD2 พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า

F-value เท่ากับ 15.87 โดยปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 11.0 ยกเว้นเพศของนักเรียน (SSEX) และการเคยเรียนอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ วุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 5.709 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณ 5.7 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านบริหาร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.121 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.1 และขนาดชั้นเรียน (CSIZE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.499 แสดงว่าขนาดของชั้นเรียนใหญ่ขึ้น จำนวนนักเรียนมากขึ้นจะทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.5 อาจเนื่องจากมีนักเรียนไม่เต็มห้องเรียน ซึ่งสามารถรองรับนักเรียนได้อีกจำนวนหนึ่ง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 12:MD2(S) ร่วมด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมามีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 15.28 โดยปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 13.0 ยกเว้นเพศของนักเรียน (SSEX) การเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) และโรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ วุฒิการศึกษาด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 7.436 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7.4 เนื่องจากมีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่จบด้านการบริหาร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.106 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 และโรงเรียนขนาดกลาง (SSIZE2) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6.325 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางจะมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 6.3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.15

4.2.4 โรงเรียนสังกัดสพ.กทม.

1) ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 13:TD3 พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 7.11 โดยปัจจัยบางตัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 8.0 ยกเว้นประสบการณ์ด้านการบริหาร (AEXP) ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอน (TLOAD) และขนาดชั้นเรียน (CSIZE) อัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) และการเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -5.832 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 5.8 วุฒิการศึกษา ด้านบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -5.233 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีความสามารถในการบริหารต่ำกว่าผู้ที่ไม่จบด้านบริหาร ทำให้ผลสัมฤทธิ์ลดลงประมาณร้อยละ 5.2 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการทำงานของผู้บริหารที่ต้องอยู่ภายใต้นโยบายของรัฐบาล ทำให้วิธีการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 14:TD3(S) รวมด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่า F-value เท่ากับ 6.83 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยบางตัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 9.0 ยกเว้นประสบการณ์ด้านการบริหาร (AEXP) และภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน (TLOAD) และการเคยเรียนระดับอนุบาล (PRE) ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ วุฒิการศึกษา ด้านการบริหาร (AEDU) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -8.266 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านบริหารมีความสามารถต่ำกว่าผู้ที่ไม่จบด้านบริหาร ทำให้ผลสัมฤทธิ์ลดลงประมาณร้อยละ 8.3 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการทำงานของผู้บริหารที่ต้องอยู่ภายใต้นโยบายของรัฐบาล ทำให้วิธีการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ขนาดชั้นเรียน (CSIZE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.524 แสดงว่าขนาดของชั้นเรียนใหญ่ขึ้น จำนวนนักเรียนมากขึ้นจะทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.5 อาจเนื่องจากมีนักเรียนไม่เต็มห้องเรียนซึ่ง

ตารางที่ 4.15 ผลการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา : โรงเรียนสังกัดสช.

ตัวแปร	วิชาภาษาไทย		วิชาคณิตศาสตร์	
	แบบจำลองที่ 9: TD2	แบบจำลองที่ 10: TD2(S)	แบบจำลองที่ 11: MD2	แบบจำลองที่ 12: MD2(S)
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์
Constant	27.372** (5.19)	44.564** (6.92)	30.690** (4.48)	33.356** (4.26)
AEDU	4.723** (4.98)	4.289** (4.48)	5.709** (4.79)	7.436** (5.94)
AEXP	0.098** (2.16)	0.129** (2.72)	0.160** (2.88)	0.194** (3.50)
TEXP/MEXP	-0.156** (-3.16)	-0.151** (-3.09)	-0.204** (-3.28)	-0.152** (-2.38)
TLOAD/MLOAD	-0.164** (-2.89)	-0.202** (-3.42)	-0.229** (-3.72)	-0.162** (-2.58)
CSIZE	0.248** (2.93)	0.090 (1.00)	0.499** (5.13)	0.426** (4.04)
COMP	0.024 (0.45)	-0.048 (-0.87)	-0.166** (-2.63)	-0.162** (-2.53)
SSEX	-3.931** (-4.29)	-3.334** (-3.65)	-1.613 (-1.45)	-1.174 (-1.06)
PRE	0.82 (0.27)	-0.531 (-0.17)	5.109 (1.23)	4.134 (1.01)
SES	1.561** (7.31)	1.358** (6.26)	1.121** (4.34)	1.106** (4.19)
SSIZE1		-7.383** (-4.70)		-1.856 (-1.03)
SSIZE2		-5.308** (-4.49)		-6.325** (-4.49)
Adjusted R ²	0.11	0.13	0.11	0.13
F-value	16.80	16.48	15.87	15.28
N	1,190	1,190	1,078	1,078

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญ 0.1

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

ค่า t-value แสดงในวงเล็บ

สามารถรองรับนักเรียนได้อีกจำนวนหนึ่ง ส่วนประสบการณ์ด้านการสอน (TEXP) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.319 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนสูง มีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยสูงกว่าประมาณร้อยละ 0.3 นอกจากนี้ขนาดโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเช่นเดียวกัน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 8.915 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าประมาณร้อยละ 8.9 และโรงเรียนขนาดกลาง (SSIZE2) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 6.148 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 6.1 กล่าวโดยสรุปโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยต่ำกว่า

2) ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองที่ 15:MD3 พบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า F-value เท่ากับ 7.62 มีปัจจัยเพียงบางตัวที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ มีค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 8.0 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -3.581 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 3.6 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษาผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.890 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 ขนาดชั้นเรียน (CSIZE) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.776 แสดงว่าขนาดของชั้นเรียนเล็กลง จำนวนนักเรียนน้อยลงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.8

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลตามขนาดโรงเรียนในแบบจำลองที่ 16:MD3(S) ร่วมด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่เลือกมา มีความสามารถในการอธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่า F-value เท่ากับ 7.00 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์มีค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยเหล่านี้ สามารถ

อธิบายผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 9.0 ปัจจัยที่มีความสำคัญได้แก่ เพศของนักเรียน (SSEX) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -3.469 แสดงว่านักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่านักเรียนหญิง ประมาณร้อยละ 3.5 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (SES) ในที่นี้วัดจากจำนวนปีการศึกษา ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.900 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของการศึกษาและเอาใจใส่นักเรียนได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้น 1 ปี มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 ขนาดชั้นเรียน (CSIZE) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.820 แสดงว่าขนาดของชั้นเรียนเล็กลง จำนวนนักเรียนน้อยลงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 0.8 รายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 ผลการประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา : โรงเรียนสังกัดส.ป.ท.ม.

ตัวแปร	วิชาภาษาไทย		วิชาคณิตศาสตร์	
	แบบจำลองที่ 13: TD3	แบบจำลองที่ 14: TD3 (S)	แบบจำลองที่ 15: MD3	แบบจำลองที่ 16: MD3(S)
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์
Constant	35.479** (4.76)	14.499 (1.45)	52.276** (6.71)	49.469** (4.12)
AEDU	-5.233** (-2.73)	-8.266** (-3.87)	2.275 (1.14)	3.267 (1.41)
AEXP	0.034 (0.24)	0.119 (0.82)	0.185 (1.35)	0.249* (1.66)
TEXP/MEXP	0.244** (3.09)	0.319** (3.42)	0.671** (5.77)	0.805** (6.14)
TLOAD/MLOAD	0.039 (0.38)	-0.011 (-0.11)	0.028 (0.38)	0.07 (0.88)
CSIZE	0.086 (0.65)	0.524** (2.76)	-0.776** (-5.04)	-0.820** (-3.46)
COMP	0.112* (1.96)	0.149** (2.55)	0.033 (0.57)	-0.002 (-0.04)
SSEX	-5.832** (-4.39)	-5.843** (-4.42)	-3.581** (-2.42)	-3.469** (-2.36)
PRE	6.582* (1.88)	5.959* (1.71)	4.072 (0.98)	4.307 (1.04)
SES	0.716** (2.84)	0.900** (3.49)	0.890** (3.15)	0.900** (3.07)
SSIZE1		8.915** (2.77)		2.564 (0.75)
SSIZE2		6.148** (2.91)		-4.276 (-1.63)
Adjusted R ²	0.08	0.09	0.08	0.09
F-value	7.11	6.83	7.62	7.00
N	679	679	654	654

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญ 0.1

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

ค่า t-value แสดงในวงเล็บ

4.3 ปัจจัยเชิงคุณภาพในทัศนะของผู้บริหารและครู

การศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูนี้ แสดงให้เห็นว่านอกเหนือจากปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครูภาษาไทยและครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ส่วนคือ 1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร 2) ความคิดเห็นของครูภาษาไทย 3) ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์และ 4) ความคิดเห็นเพิ่มเติม (ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด)

4.3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยกลุ่ม

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัด เห็นว่าปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามสังกัดโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักเรียนและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และ 0.51 ตามลำดับ

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสช. เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสพ.กทม.เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 และ 0.68 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัจจัยกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยกลุ่ม	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สพ.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะนักเรียน	3.97	0.39	3.89	0.49	3.86	0.36	3.92	0.42
ผู้บริหาร	4.05	0.49	4.13	0.47	4.13	0.33	4.10	0.45
ครู	4.20	0.46	4.24	0.38	4.28	0.41	4.23	0.42
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.97	0.51	3.93	0.42	4.01	0.52	3.97	0.48
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน	4.01	0.55	3.78	0.48	3.86	0.68	3.89	0.56

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละกลุ่ม

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนตามปัจจัยในแต่ละกลุ่มจำแนกตามสังกัดโรงเรียน พบว่า

(1) **คุณลักษณะนักเรียน** ผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม. สังกัดสช. และสังกัดสพ.กทม.เห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.24 4.25 และ 4.30 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56, 0.65 และ 0.63 ตามลำดับ

(2) **ผู้บริหาร** ผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63

เมื่อจำแนกตามสังกัด ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม.เห็นว่าผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ทั้งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสช. และสังกัดสป.กทม. เห็นว่าผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.50 และ 4.67 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และ 0.48 ตามลำดับ

(3) ครู ผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58

เมื่อจำแนกตามสังกัด ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม.เห็นว่าครูที่มีความความภูมิใจในอาชีพ นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงานและหมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 0.61 และ 0.64 ตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสช.เห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสป.กทม. เห็นว่าครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

(4) สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม. สังกัดสช. และสังกัดสป.กทม.เห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.32 4.20 และ 4.42 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 0.55 และ 0.05 ตามลำดับ

(5) สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

เมื่อจำแนกตามสังกัด ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่าการที่ชุมชนให้ความสนใจและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 ทั้งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสช. และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสป.กทม. เห็นว่าปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.05 และ 4.00 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และ 0.80 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.18

4.3.2 ความคิดเห็นของครูภาษาไทย

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยกลุ่ม

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูภาษาไทยในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัด เห็นว่าปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูภาษาไทยจำแนกตามสังกัดโรงเรียน พบว่าครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 รองลงมาคือปัจจัยด้านครู โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสช. เห็นว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 รองลงมาคือปัจจัยด้านครู โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82

ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสป.กทม. เห็นว่าปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะนักเรียน								
ความสามารถที่ติดตัวมาโดยกำเนิด	3.78	0.71	3.61	0.66	3.46	0.78	3.65	0.71
เกณฑ์อายุการเข้าเรียน	3.90	0.51	3.86	0.76	3.83	0.56	3.87	0.62
กลุ่มเพื่อนของนักเรียน	3.88	0.56	3.82	0.69	3.83	0.56	3.85	0.61
ความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียน	4.24	0.56	4.25	0.65	4.30	0.63	4.26	0.61
ผู้บริหาร								
วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	4.16	0.66	4.20	0.70	4.13	0.55	4.17	0.65
ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ	4.10	0.62	4.20	0.63	4.13	0.46	4.15	0.59
ผู้บริหารที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.71	4.36	0.61	3.88	0.74	4.14	0.70
ผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.40	0.57	4.36	0.61	4.38	0.49	4.38	0.57
ผู้บริหารที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.38	0.64	4.36	0.65	4.38	0.58	4.37	0.62
ผู้บริหารที่จบด้านการศึกษาโดยตรง	3.98	0.74	4.07	0.78	3.79	0.72	3.97	0.76
ผู้บริหารกำหนดงานครูตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.26	0.66	4.36	0.61	4.21	0.72	4.29	0.66
ผู้บริหารที่นิเทศการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน	4.34	0.63	4.32	0.60	4.46	0.59	4.36	0.61
ผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู	4.26	0.72	4.50	0.55	4.67	0.48	4.43	0.63
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับครู	4.10	0.74	4.20	0.70	4.50	0.51	4.22	0.69
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	3.98	0.71	3.93	0.70	4.17	0.64	4.00	0.69
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	3.92	0.72	3.82	0.87	4.25	0.53	3.95	0.76
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	3.80	0.86	3.75	0.95	4.13	0.61	3.78	0.87
นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียน	3.56	0.71	3.75	0.81	3.67	0.92	3.65	0.79
การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยๆ	3.74	0.88	3.95	0.82	3.50	0.72	3.77	0.83

ตารางที่ 4.18 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ครู								
ครูที่มีความภูมิใจในอาชีพ	4.40	0.64	4.39	0.54	4.39	0.58	4.39	0.59
ครูที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.33	0.69	4.41	0.54	4.38	0.49	4.37	0.60
ครูที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.40	0.61	4.41	0.58	4.42	0.58	4.41	0.59
ครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.64	4.66	0.48	4.50	0.59	4.52	0.58
ครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.30	0.68	4.16	0.68	4.17	0.65	4.22	0.67
สวัสดิการต่างๆที่ครูได้รับ	3.80	0.78	3.98	0.76	3.92	0.78	3.89	0.77
ขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ	4.10	0.54	4.14	0.59	4.17	0.64	4.13	0.58
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	4.36	0.56	4.43	0.50	4.67	0.48	4.45	0.53
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	4.04	0.76	3.98	0.55	4.21	0.66	4.05	0.66
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.92	0.75	3.86	0.63	3.88	0.85	3.89	0.73
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน								
การนิเทศจากภายนอก	3.83	0.72	3.74	0.67	3.75	0.79	3.78	0.71
โรงเรียนที่มีห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ มีการตกแต่งอย่างเหมาะสมและมีแสงสว่างเพียงพอ	4.00	0.61	4.05	0.57	0.04	0.62	4.03	0.59
โรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น	4.32	0.59	4.20	0.55	4.42	0.05	4.30	0.56
อุปกรณ์เสริมความรู้ในบริเวณโรงเรียน เช่น ป้ายนิเทศ	3.96	0.61	3.91	0.64	3.96	0.69	3.94	0.63
การจัดกิจกรรมหรือโครงการนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้	4.20	0.67	4.14	0.59	4.17	0.76	4.17	0.66
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียน	3.72	0.76	3.75	0.62	3.83	0.76	3.75	0.70
ความสะอาดภายในโรงเรียน	3.72	0.70	3.77	0.47	3.88	0.74	3.77	0.63
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน								
ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	3.92	0.67	3.79	0.64	3.71	0.69	3.83	0.66
ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านวิชาการต่อโรงเรียน	3.98	0.69	3.84	0.68	3.92	0.88	3.92	0.72
การที่ชุมชนให้ความสนใจและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน	4.12	0.59	3.84	0.61	3.88	0.74	3.97	0.64
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	4.08	0.61	3.61	0.69	3.75	0.85	3.84	0.72
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียน	3.98	0.71	3.48	0.66	3.75	0.79	3.75	0.74
ปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็น	4.00	0.88	4.05	0.75	4.00	0.80	4.02	0.81

เท่ากับ 0.48 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 รายละเอียดดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยกลุ่ม	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะของนักเรียน	4.00	0.51	4.13	0.52	4.02	0.38	4.02	0.49
ผู้บริหาร	4.09	0.45	4.25	0.49	4.10	0.48	4.15	0.47
ครู	4.04	0.41	4.23	0.47	4.27	0.58	4.16	0.48
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.84	0.49	4.17	0.50	4.07	0.42	4.01	0.50
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน	3.82	0.49	3.88	0.82	3.71	0.42	3.82	0.52

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละกลุ่ม

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูภาษาไทยตามปัจจัยในแต่ละกลุ่มจำแนกตามสังกัด พบว่า

(1) **คุณลักษณะนักเรียน** ครูภาษาไทยในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกทม. สังกัดสช. และ สังกัดสป.กทม. เห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.18 4.35 และ 4.21 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 0.61 และ 0.59 ตามลำดับ

(2) **ผู้บริหาร** ครูภาษาไทยในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าผู้บริหารที่กำหนดงานของครูตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัดและผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 และ 0.68 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่าผู้บริหารที่กำหนดงานของครูตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัดและผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 และ 0.61 ตามลำดับ ครูภาษาไทยโรงเรียนสังกัดสข. เห็นว่าผู้บริหารที่จบด้านการศึกษาโดยตรง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 และครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสป.กท. เห็นว่าผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72

(3) ครู ครูภาษาไทยในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอและครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และ 0.53 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสข. เห็นว่าครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 และครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสป.กท. เห็นว่าครูที่มีความภูมิใจในอาชีพ และ มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และ 0.59 ตามลำดับ

(4) สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ครูภาษาไทยในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดสข. เห็นว่าโรงเรียนที่มีห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ มีการตกแต่งอย่างเหมาะสมและมีแสงสว่างเพียงพอ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 0.62 และครูภาษาไทยในสังกัดสพ.กทม. เห็นว่าโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

(5) **สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน** ครูภาษาไทยในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกทม. สังกัดสช. และสังกัดสพ.กทม. เห็นว่าปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.18 4.23 และ 3.96 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 0.94 และ 0.88 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.20

4.3.3 ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยกลุ่ม

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์ในภาพรวมโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์จำแนกตามสังกัดพบว่าครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกทม. เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51

ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสช. เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหารโดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะนักเรียน								
ความสามารถที่ติดตัวมาโดยกำเนิดของนักเรียน	3.90	0.82	4.05	0.78	4.04	0.62	3.98	0.77
เกณฑ์อายุการเข้าเรียน	3.92	0.75	4.14	0.70	4.08	0.72	4.03	0.73
กลุ่มเพื่อนของนักเรียน	4.02	0.65	3.95	0.72	3.75	0.53	3.94	0.66
ความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียน	4.18	0.60	4.35	0.61	4.21	0.59	4.25	0.60
ผู้บริหาร								
วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	4.16	0.66	4.36	0.65	4.13	0.68	4.23	0.66
ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ	4.22	0.68	4.32	0.67	3.96	0.69	4.20	0.69
ผู้บริหารที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.12	0.77	4.36	0.75	4.13	0.74	4.21	0.76
ผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.18	0.60	4.25	0.65	4.21	0.51	4.21	0.60
ผู้บริหารที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.29	0.68	4.36	0.65	4.33	0.64	4.32	0.65
ผู้บริหารที่จบด้านการศึกษาโดยตรง	3.94	0.68	4.45	0.59	4.08	0.58	4.16	0.67
ผู้บริหารกำหนดงานของครูตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.42	0.57	4.40	0.73	4.38	0.65	4.40	0.64
ผู้บริหารที่นิเทศการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน	4.02	0.74	4.09	0.71	3.91	0.73	4.03	0.72
ผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู	4.42	0.61	4.36	0.75	4.42	0.72	4.40	0.68
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับครู	4.28	0.61	4.43	0.59	4.38	0.65	4.36	0.61
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	4.04	0.70	4.14	0.70	4.21	0.72	4.11	0.70
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	4.06	0.74	4.11	0.75	4.00	0.78	4.07	0.75
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	3.90	0.86	4.00	0.78	3.96	0.91	3.95	0.84
นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียน	3.90	0.79	4.14	0.73	4.00	0.59	4.01	0.73
การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยๆ	3.66	0.98	3.84	0.99	3.50	0.98	3.69	0.98

ตารางที่ 4.20 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.		Mean	SD
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD		
ครู								
ครูที่มีความภูมิใจในอาชีพ	4.33	0.77	4.52	0.63	4.50	0.51	4.44	0.67
ครูที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.24	0.72	4.23	0.57	4.42	0.58	4.27	0.64
ครูที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.33	0.66	4.43	0.66	4.46	0.59	4.39	0.64
ครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.50	4.66	0.48	4.46	0.59	4.53	0.52
ครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.43	0.54	4.68	0.47	4.46	0.59	4.53	0.53
สวัสดิการต่างๆที่ครูได้รับ	2.14	1.51	2.91	1.72	3.33	1.83	2.68	1.72
ขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ	4.27	0.60	4.26	0.82	4.42	0.78	4.29	0.72
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	4.35	0.60	4.45	0.63	4.50	0.59	4.42	0.61
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	4.08	0.68	4.14	0.67	4.08	0.83	4.10	0.70
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.69	0.75	4.12	0.70	4.08	0.78	3.93	0.76
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน								
การนิเทศจากภายนอก	3.68	0.73	3.84	0.81	3.68	0.65	3.74	0.74
โรงเรียนที่มีห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ มีการตกแต่งอย่างเหมาะสมและมีแสงสว่างเพียงพอ	4.02	0.75	4.43	0.62	4.17	0.64	4.21	0.70
โรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น	4.31	0.65	4.41	0.62	4.21	0.41	4.32	0.60
อุปกรณ์เสริมความรู้ในบริเวณโรงเรียน เช่น ป้ายนิเทศ	3.86	0.68	4.23	0.64	4.04	0.47	4.03	0.65
การจัดกิจกรรมหรือโครงการนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้	3.96	0.58	4.25	0.61	4.33	0.56	4.15	0.61
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียน	3.61	0.73	3.93	0.76	3.96	0.69	3.80	0.75
ความสะอาดภายในโรงเรียน	3.69	0.77	4.09	0.80	4.00	0.59	3.91	0.77
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน								
ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	3.69	0.72	3.75	0.72	3.83	0.56	3.74	0.69
ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านวิชาการต่อโรงเรียน	3.85	0.68	4.09	0.71	3.67	0.58	3.91	0.69
การที่ชุมชนให้ความสนใจและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน	3.90	0.63	3.80	0.70	3.88	0.61	3.85	0.65
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	3.69	0.78	3.77	0.71	3.83	0.56	3.75	0.71
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียน	3.58	0.71	3.70	0.77	3.71	0.62	3.65	0.71
ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็น	4.18	0.67	4.23	0.94	3.96	0.88	4.16	0.82

0.48 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสพ.กทม.เห็นว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 3.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 รายละเอียดดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยกลุ่ม	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สพ.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะของนักเรียน	3.95	0.47	4.06	0.47	4.00	0.48	4.00	0.47
ผู้บริหาร	4.07	0.40	4.26	0.48	4.11	0.49	4.15	0.45
ครู	4.26	0.41	4.36	0.41	4.30	0.46	4.31	0.42
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.99	0.46	4.05	0.49	4.06	0.44	4.03	0.47
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน	3.88	0.51	3.84	0.52	3.91	0.58	3.87	0.52

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละกลุ่ม

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์ตามปัจจัยในแต่ละกลุ่มจำแนกตามสังกัด พบว่า

(1) **คุณลักษณะนักเรียน** ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกทม. สังกัดสช. และ สังกัดสพ.กทม. เห็นว่าความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.11 4.16 และ 4.08 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 0.65 และ 0.58 ตามลำดับ

(2) **ผู้บริหาร** ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกทท. สังกัดสช. และ สังกัดสป.กทท. เห็นว่าผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยให้ค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.38 4.55 และ 4.50 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 0.63 และ 0.66 ตามลำดับ

(3) **ครู** ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกทท. เห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ และสอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากันคือ 0.50 ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสช. เห็นว่าครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 และครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสป.กทท. เห็นว่าครูที่มีความภูมิใจในอาชีพ ขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ และครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากันคือ 0.59

(4) **สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน** ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนทุกสังกัดเห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

เมื่อจำแนกตามสังกัด ทั้งครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกทท. สังกัดสช. และ สังกัดสป.กทท. เห็นว่าโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด

เช่นเดียวกัน โดยให้ค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.30 4.25 และ 4.54 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 0.65 และ 0.59 ตามลำดับ

(5) **สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน** ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนทุกสังกัด เห็นว่าปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

เมื่อจำแนกตามสังกัด ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดททท.และสังกัดสป.ททท. เห็นว่าปัญหาสิ่งรบกวนจากภายนอกโรงเรียน เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยให้ค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.30 และ 4.35 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 และ 0.65 ตามลำดับ ส่วนครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสช.เห็นว่าความคาดหวังของผู้ปกครองด้านวิชาการต่อโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 รายละเอียดดังตารางที่ 4.22

4.3.4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม (ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด)

นอกเหนือจากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ข้อคำถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครูภาษาไทยและครูคณิตศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างเต็มที่ในปัจจัยเชิงคุณภาพที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยแสดงเป็นค่าความถี่ ของจำนวนผู้ที่แสดงความคิดเห็นในแต่ละปัจจัยกลุ่มซึ่งได้แก่คุณลักษณะนักเรียน ผู้บริหาร ครู สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ดังนี้

1) **คุณลักษณะของนักเรียน** ผู้บริหารเห็นว่า ความสนใจ ความตั้งใจเรียน การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีสมาธิ กล้าคิดกล้าแสดงออก มีทัศนคติที่ดีในการเรียน มีความรับผิดชอบ ชยัน อดทน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 42 คน รองลงมาคือความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำนวน 23 คน

ทั้งครูภาษาไทย และครูคณิตศาสตร์ เห็นว่า ความสนใจ ความตั้งใจเรียน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีสมาธิ กล้าคิดกล้าแสดงออก มีทัศนคติที่ดีในการเรียน มีความรับผิดชอบ ชยัน อดทน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดจำนวน 36 คน และ 40 คน

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุกสังกัด	
	กทม.		สช.		สป.กทม.			
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
คุณลักษณะนักเรียน								
ความสามารถที่ติดตัวมาโดยกำเนิด	3.82	0.69	4.05	0.89	3.96	0.86	3.93	0.80
เกณฑ์อายุการเข้าเรียน	3.94	0.68	4.02	0.73	4.00	0.78	3.98	0.72
กลุ่มเพื่อนของนักเรียน	3.92	0.67	4.02	0.63	3.96	0.69	3.97	0.65
ความสุขที่นักเรียนได้มาโรงเรียน	4.11	0.67	4.16	0.65	4.08	0.58	4.12	0.64
ผู้บริหาร								
วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	4.10	0.71	4.27	0.69	4.21	0.66	4.19	0.69
ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ	3.92	0.84	4.23	0.61	4.29	0.75	4.11	0.75
ผู้บริหารที่มั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.02	0.80	4.41	0.69	4.08	1.02	4.18	0.82
ผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.20	0.61	4.34	0.75	4.21	0.78	4.25	0.69
ผู้บริหารที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.28	0.50	4.39	0.75	4.46	0.66	4.36	0.63
ผู้บริหารที่จบด้านการศึกษาโดยตรง	4.18	0.69	4.39	0.69	4.25	0.85	4.27	0.72
ผู้บริหารกำหนดงานของครูตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.34	0.56	4.45	0.59	4.42	0.58	4.40	0.57
ผู้บริหารที่นิเทศการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน	4.14	0.57	4.14	0.70	4.00	0.88	4.11	0.69
ผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู	4.38	0.67	4.55	0.63	4.50	0.66	4.47	0.65
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับครู	4.20	0.78	4.44	0.67	4.42	0.58	4.33	0.71
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	4.04	0.64	4.16	0.68	3.96	0.82	4.07	0.69
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	4.10	0.68	4.00	0.72	3.75	0.74	3.99	0.71
ผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	3.94	0.65	3.93	0.90	3.83	0.64	3.92	0.75
นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียน	3.76	0.82	4.14	0.67	4.04	0.81	3.96	0.78
การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยๆ	3.56	0.73	3.80	1.02	3.50	0.93	3.64	0.89

ตารางที่ 4.22 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์
เกี่ยวกับปัจจัยที่อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียด	สังกัด						รวมทุก	
	กทม.		สข.		สป.กทม.		สังกัด	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ครู								
ครูที่มีความภูมิใจในอาชีพ	4.39	0.57	4.57	0.59	4.46	0.59	4.47	0.58
ครูที่มีความคิดริเริ่มโครงการต่างๆที่ก่อให้เกิดความรู้	4.36	0.53	4.50	0.55	4.26	0.75	4.39	0.59
ครูที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน	4.32	0.51	4.57	0.55	4.42	0.58	4.43	0.55
ครูที่หมั่นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.46	0.50	4.59	0.50	4.38	0.58	4.49	0.52
ครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษาหรือความถนัด	4.46	0.50	4.45	0.63	4.42	0.65	4.45	0.58
สวัสดิการต่างๆที่ครูได้รับ	4.04	0.86	4.09	0.77	4.13	0.85	4.08	0.82
ขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ	4.34	0.63	4.36	0.69	4.46	0.59	4.37	0.64
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	4.38	0.60	4.48	0.51	4.46	0.59	4.43	0.56
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง	3.98	0.74	4.07	0.73	4.00	0.78	4.02	0.74
ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.82	0.75	3.91	0.80	3.88	0.74	3.86	0.76
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน								
การนิเทศจากภายนอก	3.84	0.62	3.83	0.76	3.78	0.74	3.83	0.69
โรงเรียนที่มีห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ มีการตกแต่งอย่างเหมาะสมและมีแสงสว่างเพียงพอ	4.10	0.65	4.20	0.59	4.13	0.61	4.14	0.62
โรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สนามเด็กเล่น เป็นต้น	4.30	0.58	4.25	0.65	4.54	0.59	4.33	0.61
อุปกรณ์เสริมความรู้ในบริเวณโรงเรียน เช่น ป้ายนิเทศ	4.06	0.55	4.07	0.70	4.08	0.65	4.07	0.62
การจัดกิจกรรมหรือโครงการนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้	4.12	0.48	4.18	0.69	4.25	0.44	4.17	0.56
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียน	3.76	0.69	3.82	0.69	3.96	0.64	3.82	0.68
ความสะอาดภายในโรงเรียน	3.78	0.79	3.89	0.69	3.92	0.65	3.85	0.72
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน								
ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	3.74	0.72	3.84	0.68	3.78	0.85	3.79	0.73
ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านวิชาการต่อโรงเรียน	3.86	0.76	4.14	0.60	3.83	0.65	3.96	0.69
การที่ชุมชนให้ความสนใจและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน	3.84	0.77	3.75	0.69	4.00	0.74	3.84	0.73
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	3.72	0.70	3.57	0.87	3.78	0.67	3.68	0.76
การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียน	3.80	0.64	3.68	0.80	3.70	0.70	3.74	0.71
ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภายนอกโรงเรียนเช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็น	4.30	0.71	4.02	1.00	4.35	0.65	4.21	0.83

ตามลำดับ รองลงมาคือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำนวน 23 คน และ 28 คนตามลำดับ

2) **ผู้บริหาร** ผู้บริหารเห็นว่า การทำงานเป็นทีม ให้ความเสมอภาค การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ความพร้อมในการจัดการ การประชุมครูสม่ำเสมอ มีจิตวิทยาในการปกครอง เป็นต้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 39 คน รองลงมาคือ คุณลักษณะผู้บริหาร เช่นบุคลิกภาพ ความประพฤติ ความสำนึกในวิชาชีพ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การอุทิศเวลา มีสุขภาพกายและใจดี การเป็นนักบริหารมืออาชีพ การทุ่มเทให้กับงาน เป็นต้น จำนวน 27 คน

ทั้งครูภาษาไทยและครูคณิตศาสตร์เห็นว่า การทำงานเป็นทีม ให้ความเสมอภาค การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ความพร้อมในการจัดการ การประชุมครูสม่ำเสมอ มีจิตวิทยาในการปกครอง เป็นต้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 23 คน เท่ากัน รองลงมาคือคุณลักษณะผู้บริหาร เช่นบุคลิกภาพ ความประพฤติ ความสำนึกในวิชาชีพ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การอุทิศเวลา มีสุขภาพกายและใจดี การเป็นนักบริหารมืออาชีพ การทุ่มเทให้กับงาน เป็นต้น จำนวน 16 คนและ 15 คน ตามลำดับ

3) **ครู** ผู้บริหารเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครู คือ ความตั้งใจในการสอน มีเทคนิคการสอนให้สนุก การทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอน เป็นต้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 42 คน รองลงมาคือ คุณลักษณะครู เช่นบุคลิกภาพ มีจิตวิทยา มีความรับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ มีสุขภาพกายและใจที่ดี เป็นต้น จำนวน 25 คน

ครูภาษาไทยเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครู คือ ความตั้งใจในการสอน มีเทคนิคการสอนให้สนุก การทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอน เป็นต้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 27 คน รองลงมาคือคุณธรรมและจริยธรรมของครูเช่น มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความเมตตาต่อศิษย์ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น จำนวน 13 คน ส่วนครูคณิตศาสตร์ เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น ความตั้งใจในการสอน มีเทคนิคการสอนให้สนุก การทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอน เป็นต้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 28 คน รองลงมาคือคุณลักษณะครู เช่นบุคลิกภาพ มีจิตวิทยา มีความรับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ มีสุขภาพกายและใจที่ดี เป็นต้น จำนวน 12 คน

4) **สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน** ผู้บริหารเห็นว่า การจัดห้องเรียน การมีแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน จำนวนนักเรียนต่อห้อง สื่อและบุคลากรพอเพียง มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ห้องสมุดมีหนังสือพอเพียง

เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 23 คน รองลงมาคือ บรรยากาศที่ร่มรื่น บริเวณโรงเรียนกว้างขวาง และมีอากาศบริสุทธิ์ จำนวน 20 คน

ทั้งครูภาษาไทยและครูคณิตศาสตร์เห็นว่า การจัดห้องเรียน การมีแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน จำนวนนักเรียนต่อห้อง ล้อและบุคลากรพอเพียง มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ห้องสมุดมีหนังสือพอเพียง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 10 คนและ 17 คน ตามลำดับ รองลงมาคือ บรรยากาศที่ร่มรื่น บริเวณโรงเรียนกว้างขวาง และมีอากาศบริสุทธิ์ จำนวน 7 คนและจำนวน 15 คน ตามลำดับ

6) **สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน** ผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ร้านเกม สถานบันเทิง ชุมชนแออัด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 25 คน รองลงมาคือ ความสัมพันธ์กับชุมชน ความสามัคคีของชุมชน ทุนสนับสนุนจากภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างโรงเรียน ความรู้ในชุมชน สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น จำนวน 14 คน

ครูภาษาไทยเห็นว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ร้านเกม สถานบันเทิง ชุมชนแออัด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 20 คน รองลงมาคือ ที่ตั้งของโรงเรียน ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน การคมนาคม และการจราจร เป็นต้น จำนวน 8 คน ส่วนครูคณิตศาสตร์เห็นว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ร้านเกม สถานบันเทิง ชุมชนแออัด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 18 คน รองลงมาคือ ความสัมพันธ์กับชุมชน ความสามัคคีของชุมชน ทุนสนับสนุนจากภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างโรงเรียน ความรู้ในชุมชน สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น จำนวน 7 คน

นอกจากนี้ ทั้งผู้บริหารและครูได้แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง คือปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งผู้บริหารเห็นว่า สภาพครอบครัว เช่น อบอุ่นหรือแตกแยก มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 25 คน รองลงมาคือ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เช่นการดูแลเรื่องอาหาร สุขภาพ จำนวน 12 คน

ครูภาษาไทยเห็นว่า สภาพครอบครัว เช่น อบอุ่นหรือแตกแยก มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 37 คน รองลงมาคือ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เช่นการดูแลเรื่องอาหาร สุขภาพ จำนวน 9 คน ส่วนครูคณิตศาสตร์เห็นว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เช่นการดูแลเรื่องอาหาร สุขภาพมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด จำนวน 24 คน รองลงมาคือสภาพครอบครัว เช่น อบอุ่นหรือแตกแยก จำนวน 22 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเพิ่มเติมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ผู้บริหาร	ครู ภาษาไทย	ครู คณิตศาสตร์	รวม
คุณลักษณะนักเรียน				
ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ/สติปัญญา/ความคิดริเริ่ม	23	23	28	74
ความสนใจ/ความตั้งใจเรียน/ใฝ่รู้ใฝ่เรียน/มีสมาธิ/ กล้าคิดกล้าแสดงออก/ทัศนคติที่ดี/รับผิดชอบ/ขยัน/อดทน	42	36	40	118
ความซื่อสัตย์/คุณธรรม/วินัย	7	3	6	16
พฤติกรรม/ก้าวร้าว/การควบคุมอารมณ์	5	3	1	9
ครอบครัว				
สภาพครอบครัว /อบอุ่น /แตกแยก	25	37	22	84
ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เช่นการดูแลเรื่องอาหาร สุขภาพ	12	9	24	45
ค่านิยม/ทัศนคติของผู้ปกครอง	2	3	3	8
ผู้บริหาร				
คุณลักษณะผู้บริหาร เช่นบุคลิกภาพ ความประพฤติ ความสำนึกในวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การอุทิศเวลา มีสุขภาพกาย/ใจที่ดี การเป็นนักบริหารมืออาชีพ การทุ่มเทให้กับ งาน เป็นต้น	27	16	15	58
การบริหาร จัดการ เช่น การทำงานเป็นทีม ให้ความเสมอภาค การ สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ความพร้อมในการจัดการ การประชุม ครูสม่ำเสมอ มีจิตวิทยาในการปกครอง เป็นต้น	39	23	23	85
คุณธรรม จริยธรรม เช่น มีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีจิตสำนึกดี ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีกับครู เป็นต้น	6	13	9	28
ครู				
คุณลักษณะครู เช่นบุคลิกภาพ มีจิตวิทยา มีความรับผิดชอบ มี ความเอาใจใส่ มีสุขภาพกาย/ใจที่ดี เป็นต้น	25	8	12	45
การปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น ความตั้งใจในการสอน มีเทคนิคการ สอนให้สนุก การทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอน เป็นต้น	42	27	28	97
คุณธรรม/จริยธรรม เช่น มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีเมตตาต่อ ศิษย์ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น	14	13	8	35
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความสามัคคี ให้คำปรึกษากับนักเรียน เป็น ต้น	5	10	7	22
สภาพเศรษฐกิจ และสังคม เช่น ครูเป็นคนท้องถิ่น บ้านพักอยู่ใกล้ โรงเรียน ฐานะการเงิน ผลตอบแทนครู สภาพครอบครัว เป็นต้น	12	9	6	27

ตารางที่ 4.23 (ต่อ) จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเพิ่มเติมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ผู้บริหาร	ครูภาษาไทย	ครูคณิตศาสตร์	รวม
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน				
ที่ตั้งของโรงเรียนเหมาะสม มีความสวยงามและทันสมัย กลิ่น/เสียง/อุณหภูมิพอเหมาะ	6	6	7	19
การจัดห้องเรียน มีแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน จำนวนนักเรียน ต่อห้อง สื่อและบุคลากรพอเพียง มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ห้องสมุดมีหนังสือพอเพียง	23	10	17	50
บรรยากาศที่ร่มรื่น บริเวณโรงเรียนกว้างขวาง อากาศบริสุทธิ์	20	7	15	42
สถานที่จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่นสนามกีฬา โรงยิม	8	4	2	14
ความปลอดภัย	4	3	4	11
การบริการต่างๆโรงเรียน เช่น รถรับ-ส่งนักเรียน	3	3	4	10
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน				
ที่ตั้งของโรงเรียน ระยะทางจากบ้าน-โรงเรียน การคมนาคม การจราจร แหล่งชุมชนใกล้โรงเรียน เป็นต้น	12	8	4	24
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมไทรม ร้านเกม สถานบันเทิง ชุมชนแออัด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น	25	20	18	63
ความสัมพันธ์กับชุมชน ความสามัคคีของชุมชน ทนสนับสนุนจากภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างโรงเรียน ความรู้ในชุมชน สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น	14	6	7	27
สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนเช่น ชุมชนที่นักเรียนอาศัยฐานะและเศรษฐกิจของชุมชน แหล่งอบายมุขในชุมชน	9	3	4	16

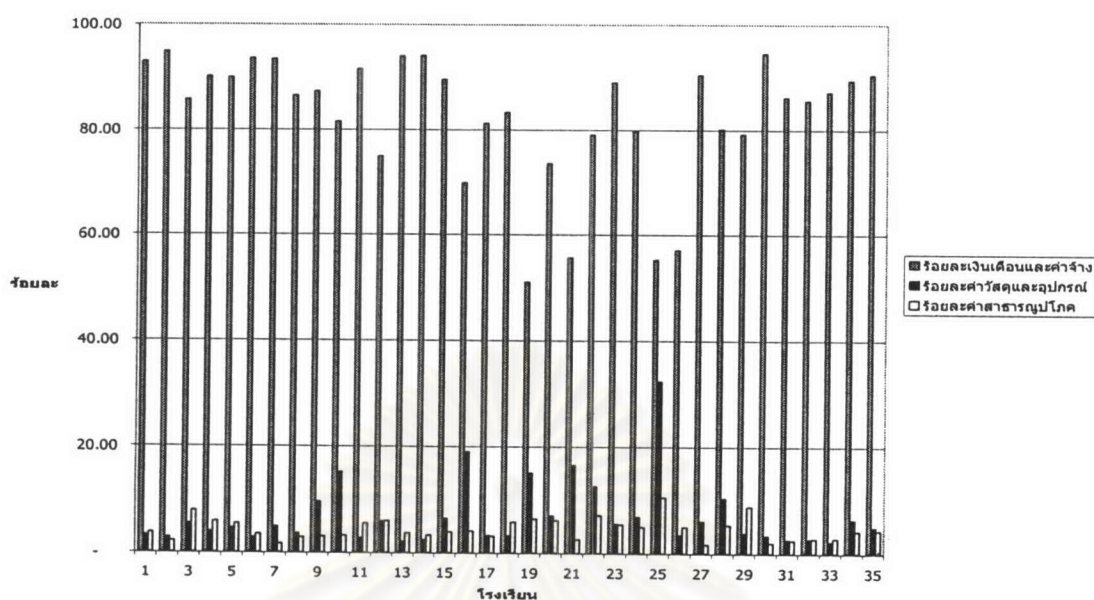
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 ค่าใช้จ่ายดำเนินการของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณโรงเรียน โดยพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายดำเนินการ พบว่างบประมาณมากกว่าร้อยละ 55-95 นำไปใช้ในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างงบประมาณร้อยละ 5-35 นำไปใช้ในส่วนที่เป็นวัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรงและงบประมาณร้อยละ 3-10 นำไปใช้เป็นค่าสาธารณูปโภคที่ประกอบไปด้วยค่าน้ำ ค่าไฟและค่าโทรศัพท์ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 4.6

นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อนักเรียนกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะปัจจัยภายในโรงเรียน พบว่าค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ (COMP) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.384 แสดงให้เห็นได้ว่าเงินเดือนและค่าจ้างมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวกับทรัพยากรในโรงเรียนและมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับโรงเรียนขนาดเล็ก (SSIZE1) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.366 แสดงให้เห็นว่าในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนต่อนักเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพด้านการบริหาร (AEXP) ในทางบวก โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.370 แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับประสิทธิภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย (TEXP) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.353 และประสิทธิภาพด้านการสอนของครูคณิตศาสตร์ (MEXP) มีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.334 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ค่าสาธารณูปโภคต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพด้านการบริหาร (AEXP) ในทางบวก โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.374 แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับประสิทธิภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย (TEXP) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.389 และประสิทธิภาพด้านการสอนของครูคณิตศาสตร์ (MEXP) มีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ -0.447 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ซึ่งแสดงว่า การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ค่อยสอดคล้องกับความสำคัญปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 4.24

แผนภาพที่ 4.6 ค่าใช้จ่ายดำเนินการของโรงเรียน 35 แห่ง

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อนักเรียนกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	เงินเดือนและค่าจ้าง ต่อนักเรียน	ค่าวัสดุและอุปกรณ์ ต่อนักเรียน	ค่าสาธารณูปโภค ต่อนักเรียน
AEDU	0.201	0.022	-0.178
AEXP	-0.222	0.370**	0.374**
TEXP	0.082	-0.353**	-0.389**
TLOAD	-0.009	0.160	0.198
MEXP	0.103	-0.334**	-0.447*
MLOAD	-0.208	0.074	0.199
CSIZE	-0.187	0.200	-0.129
COMP	-0.384**	-0.239	-0.152
SSIZE1	0.366**	-0.129	-0.083
SSIZE2	-0.269	0.109	0.173

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4.5 ปัจจัยเชิงบริหารและสาเหตุอื่นๆ

การศึกษาในชั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาข้อมูลเป็นรายกรณีศึกษา เพื่อให้เห็นสภาพของแต่ละโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน 2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร 3) แนวทางการบริหารจัดการ 4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ 5) คุณลักษณะของนักเรียน ครูครบครันและนักเรียนที่พึงประสงค์ 6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน ส่วนตอนท้ายเป็นการสรุปผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา 6 โรงเรียน ทั้งนี้ข้อมูลบางอย่างเป็นความลับของโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ชื่อโรงเรียนตามตัวย่อของหน่วยงานต้นสังกัด

4.5.1 กรณีศึกษาที่ 1 : ผู้บริหารโรงเรียนกทม. 1

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 เวลา 10.40 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนกทม.1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในซอยลึก ห่างจากถนนใหญ่คือ ถนนตากสินค่อนข้างมาก ทางผ่านเข้าไปในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นตึกแถว โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ของวัดในเขตธนบุรี เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาดั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 1,246 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 953 คน มีครูจำนวน 45 คน โรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้ถึง 1,800 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 3 ไร่ 2 งาน 6 ตารางวา ประกอบด้วยอาคารเรียนตามแบบที่กรุงเทพมหานครกำหนด จำนวน 4 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีจำนวน 48 ห้อง เป็นห้องเรียน 37 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง ห้องสมุด 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องนาฏศิลป์ 1 ห้อง ห้องจริยศึกษา 2 ห้อง ห้องการงานและพื้นฐานวิชาชีพ (กพอ.) 2 ห้อง เป็นต้น ห้องเหล่านี้ มีขนาดโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร จัดให้นักเรียนเข้าเรียนได้ครั้งละ 30-40 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่คอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 34 เครื่อง หนังสือในห้องสมุด มีจำนวนประมาณ 12,355 เล่ม นอกจากนี้โรงเรียนยังมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนคือ สวนหย่อม น้ำตกจำลอง ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือวัด และตลาดสดหน้าโรงเรียน

2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นชาย อายุ 58 ปี ย้ายมาเป็นผู้บริหารโรงเรียนนี้เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544 นับเป็นเวลา 2 ปีเศษแล้ว หลังจากได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูน้อยมาระยะหนึ่ง และเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นโดยลำดับ ท่านเล่าถึงชีวิตตั้งแต่เรียนจบและเริ่มทำงานว่า “..เรียนหลักสูตร ปกศ. ต้น 2 ปี จบออกมาเป็นครูสังกัดนครเทศบาลนครธนบุรี ในชั้นแรกที่ค้ายังไม่จ้างเรา เราก็เป็นครูจ้างไปจน 1 ปี...” และเริ่มต้นการเป็นครูในโรงเรียนสังกัด กทม. โดย “สอบบรรจุปี 07 ก็เริ่มทำงานมาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 07 เป็นครูที่วัดเขตบางกอกน้อย อยู่ 26 ปี โดยเป็นครูน้อยที่นั่น แล้วได้รับการเลือกเป็นผู้ช่วยที่นั่นเมื่อปี 20 ในปี 24 ได้เป็นผู้ช่วยพิเศษของกทม. แล้วได้เลื่อนเป็นอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนแห่งนั้น จนกระทั่ง 2533 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนเขตบางพลัด ก็อยู่ที่บางพลัด 3 ปี 7 เดือน แล้วมาอยู่ที่โรงเรียนวัดอีกแห่งหนึ่งในเขตเดียวกัน 4 ปี 4 เดือน แล้วย้ายมาโรงเรียนวัดเขตบางกอกน้อยอีก 3 ปี แล้วก็ย้ายมาอยู่วัดนี้เมื่อ 15 ตุลาคม 2544 อยู่ที่นี้ 2 ปีเศษ เป็นการรับราชการ” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) นับว่าได้ใช้ชีวิตการรับราชการครุมานาน เป็นเวลากว่า 40 ปี

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ ส่วนหนึ่งผู้บริหารได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนคือ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด นโยบายสำคัญในการพัฒนาด้านการศึกษาคือเน้นการเพิ่มศักยภาพแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ระหว่างที่เป็นครูได้เข้าร่วมฝึกอบรมตามสถานที่ต่างๆ ที่ต้นสังกัดจัดขึ้นอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ช่วงก่อนจะขึ้นไปเป็นผู้ช่วย ผมได้ไปร่วมวัดผล มันก็คงจะดีตรงนั้น ร่วมวัดผลการศึกษา และเรียนภาษาอังกฤษ 6 เดือน ก็มีเพื่อนร่วมรุ่นได้เป็นผู้บริหารโรงเรียนเยอะเลย เกษียณไปก็เยอะแล้ว” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) อาจกล่าวได้ว่า การอบรมในครั้งนั้นได้ส่งผลให้อาจารย์หลายท่านได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนต่อมา

นอกจากนี้ ต้นสังกัดยังเปิดโอกาสให้ผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่นได้ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาต่างประเทศจากคำกล่าวที่ว่า “...ต่างประเทศนั้นไปเมื่อปี 29 ผลพวงจากที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารดีเด่น ผมได้ไปเกาหลีกับญี่ปุ่น และเป็นผอ. ดีเด่นปี 20 ปี 29 ก็ได้ไปต่างประเทศกับคณะ...” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

“...ทาง กทม. ให้ผู้บริหารไปอบรมบ่อยครั้งมาก จนกระทั่งล่าสุด รู้สึกผมจะได้คัดเลือกไปอบรมที่เมืองกาญจน์ 3 วัน รู้สึกจะมกราที่ผ่านมา 7 8 9 มกรา โดยความคิดของท่าน ผอ.สำนักการศึกษาที่เขาจะเอาครูแกนนำ ผู้บริหารแกนนำของกรุงเทพฯ จาก 431 โรงเรียน...” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

แสดงให้เห็นว่า ทางหน่วยงานต้นสังกัดเห็นความสำคัญในด้านการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้บริหารเป็นอย่างมาก และได้จัดการฝึกอบรมอยู่เสมอ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่อง

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล ได้มีการพัฒนาการทำงานอยู่ตลอดเวลา ดังเช่นหลังจากที่ไปประชุมกลับมาท่านบอกว่า “ไปประชุมอะไรกลับมา ก็มีวิธีการทำโรงเรียนให้ดีขึ้นโดยการมาจุดจุดอ่อน จุดแข็งของเรา อะไรที่เป็นจุดอ่อน พยายามพัฒนาโดยอาศัยทีมงานในโรงเรียน” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) จากคำกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม โดยเริ่มจากการพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็งของหน่วยงานก่อน และมีการทำงานร่วมกับครูในโรงเรียน โดยแบ่งงานอย่างชัดเจนมอบหมายงานให้ผู้ช่วยวิชาการเป็นผู้จัดสรรงาน ในแต่ละชั้นมีหัวหน้าสายชั้น นับเป็นการกระจายการทำงานและความรับผิดชอบ ดังที่กล่าวว่า “ทีมงานก็มีผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ปีนี้มีครบสะ เมื่อก่อนไม่ครบ ปีนี้ครบ 3 ฝ่ายเลยนะสะ เราก็แบ่งงานดูแลออกไป แล้วผมก็จะคุมอยู่ข้างบน แต่ละสายชั้นก็จะมีหัวหน้างานดูแล มี 5 กลุ่มวิชา” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารทำงานโดยยึดหลักการเป็นผู้นำในลักษณะที่เน้นความเป็นประชาธิปไตยพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ตามที่ท่านได้พูดกับผู้วิจัยว่า “...เราอยู่สูงกว่าเขา เราอาจดูแลไม่ทั่วถึง แต่ผมจะเป็นคนที่ดูทั่ว แล้วจะให้สิทธิ์ผู้ช่วยเป็นผู้วิจารณ์ด้วย...” การทำงานเป็นไปในลักษณะแบบตรงไปตรงมา และเรียบง่าย

(2) การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ งบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานการศึกษา และสำนักงานเขตไม่เพียงพอ โรงเรียนต้องหารายได้เพิ่มโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การทอดผ้าป่าการศึกษา การให้เช่าสถานที่ และการรับบริจาคจากมูลนิธิต่างๆ ส่วนทรัพยากรอื่นๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้รับการจัดสรรมาจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นส่วนใหญ่ แต่ในลักษณะที่ บางอย่างได้ใช้ บางอย่างก็ไม่ได้ใช้ บางอย่างมีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ โรงเรียนได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดจำนวน 21 เครื่อง นอกเหนือจากนั้นโรงเรียนได้ใช้เงินทุนที่มีอยู่ซื้อเพิ่มเติมเอง

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับครูและบุคลากรต่าง ๆ ของโรงเรียน ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนโรงเรียนให้มุ่งไปสู่คุณภาพ แต่การที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เป็นสำคัญ ดังคำพูดที่ว่า “...บังเอิญทั้งหมดที่สำเร็จได้อยู่ที่ครูนะ อยู่ที่ผู้ปกครอง อยู่ที่ชุมชนด้วย ตั้งแต่มาตรงนี้นะ ผมได้รับ

ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนดีมากเลย...” (ผู้บริหารโรงเรียนกท.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูที่โรงเรียนนี้ มีความแน่นแฟ้นกันอย่างดี “ครูน่ารักมีการพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทุกสัปดาห์” (ผู้บริหารโรงเรียนกท.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) สิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ เน้นความยุติธรรม และให้เกียรติผู้ที่ เป็นหัวหน้าสายวิชาคือ การพิจารณาความดีความชอบแก่ครูในโรงเรียนที่มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นความเป็นธรรมแก่ครูและบุคลากรทุกคน “วิธีการก็คือให้ความสำคัญกับทุกคน ก็หัวหน้าเค้าที่อยู่ใกล้ชิดเค้าเป็นคนดูแลถัดจากเราไป เวลามีการพิจารณาความชอบ... ในสาย เสนอมา 1 คน ผมมีทั้งหมด 9 สาย สายผู้ช่วยด้วย ส่งเข้ามา แล้วมองข้ามไปด้วย มองข้ามสายมาด้วย สมมติว่าผมเสนอมา 5 คน คุณเขียนมาเลย 5 คน ในสาย 1 คน อีก 4 คนมองคนอื่น นอกสายของคุณไป เขาก็มองกันนะ ผู้ช่วยมองไปแล้วก็สรุปมาให้ผม นอกสายด้วย แล้วสายป.6 ก็ดูทั้งโรงเรียน เอาของคนในสายป.6 มาคนหนึ่งเยี่ยมที่สุดในสายของคุณ 1 คน ... แล้วในที่ประชุมผมก็ถามทุกครั้งว่า ชั้นสุดท้ายจะให้ฝ่ายบริหารสรุปหรือจะนั่งสรุปด้วยกัน เพราะเขาบอกว่าเชื่อใจผู้บริหาร เพราะฉะนั้นจะสรุปมาที่ผมเป็นผู้ชี้ขาดคนสุดท้าย ก็ทำมาเป็นครั้งที่ 4 ปีหนึ่งนี่มัน 2 ไซ้ไหมอะ นี่ครั้งที่ 5 ก็รู้สึกจะราบรื่นนะ...” (ผู้บริหารโรงเรียนกท.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

นอกจากนี้ ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพราะเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี ดังนั้นการเพิ่มพูนความรู้แก่ครูให้ก้าวทันโลก จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเด็ก ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารได้ส่งครูไปร่วมอบรมตามสถานที่ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้นทุกครั้ง

สิ่งที่สำคัญในการบริหารงานอีกสิ่งหนึ่งคือ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากร โรงเรียนแห่งนี้มีการสร้างขวัญและกำลังใจตามกำลังที่โรงเรียนสามารถจัดทำให้ได้ โดยผู้บริหารเป็นหัวเรือใหญ่ จากคำพูดของผู้บริหารชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างมาก การจัดสัมมนาต่างจังหวัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยสร้างขวัญ และกำลังใจตามที่ท่านเล่าให้ฟังว่า “...ผมก็ได้พาเขาไปที่หาดเจ้าสำราญเมื่อเดือนตุลา ทางฝ่ายบริหารรับผิดชอบเอาครูไปร่วม 80 ชีวิต ภารโรง ลูก ทั้งหมดเลย บางคนก็เอาลูกไปด้วย ถ้างานเขาไม่ไป บางคนมีลูกเล็ก ๆ จะทิ้งไว้กับใครล่ะครับ บางคนเขามีสวนตัวของเขา ก็ขับไป แล้วก็นอนกินกัน 1 คืนให้เขาสนุกสนานเต็มที่ ไปสัมมนาด้วย...” ก็เป็นการย้ำว่า ที่โรงเรียนแห่งนี้มีการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากรอย่างทั่วถึง และท่านยังบอกอีกว่า “บำรุงขวัญที่นี่ดีมาก ที่มาของทุนก็คือ จากเพื่อนร่วมงานครั้งหนึ่ง ผู้บริหารด้วย แล้วก็จากกองทุนสวัสดิการครั้งหนึ่ง เช่น 7,000 บาท

เฉพาะ 7,000 บาทนะ นารกันอีก 3,500 บาท มาจากสวัสดิการ ซึ่งก็มีอีกข้อหนึ่งที่ทำไม่ได้ มันมีสวัสดิการให้กู้ยืมบ้างร้อยละ 1 ก็มีอยู่ไม่กี่หมื่นบาท พยายามจัดให้มันเพิ่มทุนขึ้น เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ก็ดูแลให้เขาดี” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) ท่านได้ย้ำให้เห็นว่า โรงเรียนดูแลอย่างดีรวมไปถึงบุตรของครูด้วย “ลูกครูก็จะอยู่ที่โรงเรียนนี้ ผู้บริหารระดับสูงของกทม. เคยพูดว่า เรามีลูกมีหลานไม่เข้าของเราเองแล้วไปเข้าโรงเรียนเสียเงินทำไม เพราะเราดูแลของเราเอง เรารู้จักเด็กเป็นอย่างดี” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

เมื่อเกิดปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้บริหารมีหน้าที่เข้าไปแก้ไขปัญหานั้น ๆ ดังที่กล่าวว่า “ผมไม่ได้ทำตัวเป็นนายนะ ผู้ปกครองพ้องมา ผมก็จะคุยกับเขาถ้าเรื่องใดจบได้จบไปเลย รู้หมดแล้วใครเป็นยังไง เรื่องมันหนักก็เชิญผู้ปกครองมา แล้วเชิญครูมาพบตรงนี้เลย จบแค่นี้ในห้องนี้ คือจะไม่ให้กระจายออกไป” สะท้อนให้เห็นความฉะฉานในการแก้ปัญหา เพื่อปัญหาจะได้ไม่ขยายวงกว้างออกไป ลักษณะการทำงานของท่านส่งผลให้ครูตั้งฉายาท่านว่า “...เขาให้ฉายาผมวันประเมินมาตรฐานโรงเรียน เขาบอกว่า ผมเป็นคนที่ตรงไปตรงมา ละเอียดลอบ ไม่มีอะไรต่างพร้อย เขาก็บรรยายให้คณะกรรมการฟัง ผมยังไม่รู้ตัวนะแต่ใจดี มีเหตุมีผล...” สะท้อนให้เห็นคุณสมบัติที่เป็นที่ยอมรับและเลื่อมใสศรัทธาของผู้ได้บังคับบัญชา นับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในโรงเรียน

หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารคือ การนิเทศงานซึ่งหมายถึงการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของบุคลากรให้มีคุณภาพหรือการรับผิดชอบดูแลให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2534: 193) สำหรับโรงเรียนนี้ ผู้บริหารได้มีการนิเทศการสอนเป็นครั้งคราว และอบรมนักเรียนตามห้องเรียน ตามข่าวคราว ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละครั้ง ตามที่ผู้บริหารกล่าวไว้ว่า “...Homeroom เค้าก็จะเชิญเราไปเข้า เราจะมี Homeroom เฉลี่ยกันไป...” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

ผู้ปกครอง คือกลุ่มคนที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนมีวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองหลายรูปแบบเช่น การประชุมรวม “ตอนเปิดเทอม มาทำความเข้าใจกันอย่างละเอียด มีคู่มือให้เลยว่า ชั้นตอนติดต่ออย่างไร โรงเรียนติดต่ออย่างไร มีปัญหาทำอย่างไร การจะรับเด็กกลับบ้านต้องทำอย่างไร เด็กป่วยจะทำอย่างไร” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

ในวันเด็ก ผู้ปกครองก็ได้มีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนที่โรงเรียน ดังที่ผู้บริหารเล่าว่า “อย่างวันเด็กปีนี้ ประสบความสำเร็จสูงนะ ขนาดผมไม่อยู่นะ ผมไปอยู่เมืองกาญจน์กลับมาวันสุดท้ายเลย คือเขาประสานกับผมว่า ปีนี้ผู้ปกครองหรือผู้มีฐานะหน่อยมาเปิดร้านอาหาร ร้านขนมให้เด็ก ผมบอกผมไม่ต้องการเงินสด ผมต้องการของเลย เขาถามว่า เด็กเท่าไร เด็ก 1,200 เขาก็เตรียมของขวัญ 1,200 ชิ้น ทำเป็นซุ้มมาเลย” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) จะเห็นได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนต่าง ๆ นอกจากเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันแล้วยังส่งผลให้โรงเรียนสามารถระดมเงินเข้าโรงเรียนได้ด้วย ดังเช่น โรงเรียนได้ร่วมมือกับวัดจัดงานโรงเรียน ซึ่งผลพลอยได้คือ เงินจำนวนหลักหมื่นจากผู้ปกครองเป็นรายได้เข้าโรงเรียนดังที่ผู้บริหารเล่าว่า “...ผมก็ให้เด็กแต่ละห้องแข่งกันเองเลยนะ ห้องละ 3 คน ครูเขาคัดมาให้ด้วย ให้โล่ ให้ทุนด้วย ท่านหมดเงินกับผมร่วมสามหมื่นนะ วัดแข่งกันเองเนี่ย เป็นปีแรกที่ผมได้จัดทุน แล้วเอามาลงย้อนกลับ ผู้ปกครองมาดูกันเต็มเลยนะ สนุก นี่คือให้เด็กกล้าแสดงออก แล้วผู้ปกครองมีส่วนร่วมคล้อยมาลัย เขาแสดงเสร็จ เอ้า ! ใครจะให้ขวัญกำลังใจ จะมีเขาเรียกอะไรนะ ขวัญใจด้วยนะ ห้องไหนได้มาลัยมาก แล้วมาลัยขาย 5-10 บาท มาลัยก็เหมือนดารานักร้อง วนชาย (เอาพวงมาลัยที่ผู้ปกครองซื้อไปคล้องเด็กกลับมาขายใหม่) ผมได้มาลัยเป็นหมื่นนะ ผู้ปกครองเขาคล้อยลูกเขา เป็นหมื่น แล้วเงินหมื่นก็วนมาตรงนี้...” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

นอกจากสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและวัดแล้ว โรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน คือ การเปิดลานกีฬาให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามาเล่น ซึ่งชุมชนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งการเข้ามาเล่นกีฬา ช่วยเหลือเรื่องการเงินและสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งผู้บริหารกล่าวว่า “...แล้วตรงนี้เป็นลานกีฬา เป็นลานกีฬาดีเด่นของกทม.โรงเรียนหนึ่งเลยนะเนี่ย ได้โล่มานะ เพราะอะไร เพราะเขามาที่ไรก็เจอคนเล่น ด้านแรกนี่คือ แอโรบิกของชุมชน เย็น ๆ มีประมาณบางครั้ง 40-50 คนมาเต้นออกกำลัง แล้วก็มินิกระทกร้อ นักฟุตบอล...อย่างไฟนี่นะ ท่าน สก. ท่านก็แปรรูปดี เอาไฟมาติดให้เราหลอดนึง เราไม่ได้ลงทุน ชุมชนก็มาติด เขาก็เล่น เขาก็ยอมเสียเงิน เขาก็บำรุงให้ผมเดือนละพัน เข้าหลวงนะ ลานกีฬาไม่ใช่งบประมาณหลวงนะ เป็นงบประมาณชุมชนที่เค้ามาใช้ แล้วเขาก็ตอบแทนเรา เป็นค่าไฟเราก็เข้าบำรุงการศึกษาไป...” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่โรงเรียน ไม่ใช่เฉพาะแค่ด้านทุนทรัพย์ แต่หมายถึงความร่วมมือในด้านร่างกาย แรงใจ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันด้วย

5) คุณลักษณะของนักเรียน ครอบครัวและนักเรียนที่พึงประสงค์

นักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้าง เช่น มอเตอร์ไซค์รับจ้าง ลูกจ้างโรงงาน ขับรถแท็กซี่ ค้าขาย และลูกจ้างบริษัท เป็นต้น โดยมีที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้โรงเรียน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว ดังคำกล่าวคือ “พ่อแม่ส่วนใหญ่เอาใจใส่ดูแลนักเรียนดี ถ้าไม่เอาใจใส่จะเป็นเพราะความไม่พร้อมในการมีลูกมากกว่า พ่ออาจไม่มีงานเป็นหลักเป็นฐาน เช่าบ้านอยู่” สภาพพื้นฐานครอบครัว ครอบครัวแตกแยกมีมาก แต่บางครอบครัวที่แตกแยกไม่มีปัญหา ถ้าพ่อหรือแม่เป็นผู้ดูแลหลัก ผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียนดี เด็กก็จะไม่มีปัญหา จะมีการพบปะกันอยู่เสมอกับผู้ปกครอง ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครอง นอกจากนี้ บางคนเข้ามาเป็นกรรมการโรงเรียนด้วย

นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ช่วยเหลือนักเรียนและต้องดูแลนักเรียน ตามที่ผู้บริหารกล่าวว่า “เด็กเข้าโรงเรียนโดยเหมือนไม่ต้องจ่ายอะไรเลย เพราะโรงเรียนให้เสื้อผ้าสองชุด อาหาร นม ฟรีตลอด อุปกรณ์การเรียนมีให้แต่จำนวนไม่มาก ต้องซื้อเพิ่ม ต้องบอกผู้ปกครอง ตลอดว่า ไม่มีอะไรฟรี ต้องจ่ายเพิ่มบ้าง” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1 สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) การรับนักเรียนเข้าเรียน ทางโรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกได้และเป็นสิ่งที่โรงเรียนปฏิเสธไม่ได้ ทั้งเด็กพิเศษและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดจะให้เงินอุดหนุนช่วยเหลือจัดอุปกรณ์เพิ่มเติมให้

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมเด่นๆ ผู้บริหารกล่าวว่า “มีการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่เก่งๆ มาสอนพูด ให้เด็กพูดภาษาอังกฤษได้ มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหา นอกจากนี้มีการจัดบรรยายธรรม สวดทำนองสรภัญญะ ตอบปัญหาธรรมะทางทีวีของ 9 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ เป็นการแข่งขันระดับชาติ ปีนี้มีเด็กสอบธรรมะเป็นปีที่ 3 เป็นเด็กระดับ ป.4-ป.6 นักเรียนเอก 24 คน นักเรียนโทรวม 100 คน นักเรียนตรี 200 กว่าคน เมื่อได้รางวัลผู้ปกครองคล้องพวงมาลัย เมื่อเด็กแสดงเสร็จ ผลพลอยได้คือเงินบริจาคจำนวนมาก” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1 สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547) ซึ่งผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและได้รับความรู้ อีกทั้งผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ด้วย

เป้าหมายสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนคือ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ หรือ นักเรียนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังคำกล่าวที่ว่า “นักเรียนต้องเป็นคนดีของสังคม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตต่อไปภายหน้า สามารถแยกแยะความดีความชั่ว มีความสามารถในการปรับตัวได้ หมายความว่า ถ้าเขาไปอยู่ในชุมชนที่มีอบายมุข ให้เขาปรับตัวอยู่ได้ เราไม่สามารถที่จะไปแยกออกจากกัน สมมติว่าในครอบครัวเขา

อาจจะสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านั้นแล้วจะแยกได้อย่างไร นี่คือ การบริหารจัดการ คือให้ดำรงอยู่ได้ ก็ทำอย่างนี้มาตลอด แล้วเราจะไม่ส่งเสริม หรือไม่ชี้แนะว่าให้เด็กรังเกียจ” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.1. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2547)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนนี้ เน้นการทำงานเป็นทีม แบ่งงานกันอย่างชัดเจน ให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในโรงเรียน และการสร้างขวัญและกำลังใจ จัดสวัสดิการที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรอื่น ๆ พยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างฉับไว นอกจากนี้ ยังต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับทั้งผู้ปกครอง ชุมชนและวัด ซึ่งจะส่งผลให้สามารถระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเข้าสู่โรงเรียนได้ ส่วนผลผลิตของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารเน้นการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยสามารถแยกแยะความดีความชั่วได้ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหาร รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการ เป้าหมายในการดำเนินการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมสำคัญต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน จัดเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ระหว่างโรงเรียนแตกต่างกัน

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนกทม.1	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีประสบการณ์เป็นครูน้อยมาก่อน และเลื่อนขั้นสูงขึ้นโดยลำดับ ก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียน - ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ จนได้รับตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารดีเด่น และผู้บริหารแกนนำ - เข้ารับการอบรมผู้บริหารที่ต้นสังกัดจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ - เน้นความเป็นประชาธิปไตยและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา - การทำงานเป็นไปในลักษณะตรงไปตรงมา เจียบขาด แก้ปัญหาฉับไว
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการทำงานเป็นทีม แบ่งงานรับผิดชอบ - นิเทศการสอนโดยอบรมนักเรียนในช่วง Homeroom - ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา - ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนกทม.1 (ต่อ)	
การบริหารโรงเรียน (ต่อ)	<p>การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อหารายได้มาพัฒนาโรงเรียน เช่นซื้อคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม ปรับปรุงห้องเรียน
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทุกสัปดาห์ - พิจารณาการปฐมนำเนินใจความดีความชอบให้ครูด้วยความเป็นธรรมโดยให้เกียรติหัวหน้าสายในการพิจารณาเป็นลำดับแรก - จัดส่งครูไปร่วมอบรมตามสถานที่ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้นทุกครั้ง - จัดทัศนศึกษาสัมมนาต่างจังหวัด เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนพาครอบครัวไปด้วย <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมรวมเพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบของโรงเรียนในวันเปิดเทอม - เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับครูและนักเรียนในวันสำคัญ <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรพื้นที่ของโรงเรียนเป็นลานกีฬาให้ชุมชนสามารถเข้ามาเล่นได้ จนได้รับรางวัลลานกีฬาดีเด่น <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมมือกับวัดจัดกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญ - โรงเรียนได้รับทุนการศึกษาจากเจ้าอาวาสวัด - นิมนต์พระมาสอนวิชาจริยธรรมให้แก่นักเรียน
นักเรียนที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนต้องเป็นคนดีของสังคม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตต่อไปภายหน้า สามารถแยกแยะความดีความชั่ว มีความสามารถในการปรับตัวได้

4.5.2 กรณีศึกษาที่ 2 : ผู้บริหารโรงเรียนกทม. 2

วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2547 เวลา 9.00 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนกทม.2 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในซอยลึก แยกจากถนนใหญ่เข้าไปในถนนซอยที่ใช้เป็นเส้นทางลัด สองข้างทางเป็นตึกแถวค่อนข้างใหม่ แต่เมื่อเลี้ยวเข้าไปในซอยเล็กๆ อันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแล้วกลับเป็นทุ่งนา กล่าวคือ พ้นจากตึกก็เป็นทุ่งนาโดยตลอด

โรงเรียนกทม.2 จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 1,204 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 960 คน มีครูจำนวน 41 คน โรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้จำนวน 1,200 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 3 ไร่ 15 ตารางวา ประกอบด้วยอาคารเรียนตามแบบที่กรุงเทพมหานครกำหนด จำนวน 5 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำคัญมีจำนวน 38 ห้อง เป็นห้องเรียน 30 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องนาฏศิลป์ 1 ห้อง ห้องจริยศึกษา 1 ห้อง ห้องการงานและพื้นฐานวิชาชีพ (กพอ.) 1 ห้อง เป็นต้น ห้องเหล่านี้ มีขนาดโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร จัดให้นักเรียนเข้าเรียนได้ครั้งละ 40-42 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 21 เครื่อง หนังสือในห้องสมุด มีจำนวนประมาณ 7,000-10,000 เล่ม นอกจากนี้โรงเรียนยังมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนคือ สวนหย่อม น้ำพุ ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือวัด สถานีตำรวจ และตลาดสด

2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นชาย อายุ 53 ปี หลังจากได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูน้อยมาระยะหนึ่ง ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นโดยลำดับ ท่านเล่าถึงชีวิตตั้งแต่เรียนจบและเริ่มทำงานว่า "ปริญญาตรี เอกคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ มศว. (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ปทุมวัน ปี 2517 แล้วก็ปฏิบัติราชการครูกรุงเทพมหานครปกติ จนกระทั่ง ปี 2532 เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียน...ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน...หลังจากนั้นเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนในเขตหนองจอก ชีวิตผมจะปั่นเปี่ยนเขตบางกะปิ บึงกุ่มเนี่ย พอจากเขตบางกะปิเดิม แล้วก็อยู่เขตบึงกุ่มโดยตลอด จนกระทั่งย้ายไปเขตหนองจอกเลย คราวนี้ไปอยู่เขตหนองจอก 2-3 ปีเศษ เป็นผู้อำนวยการ" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547) เป็นที่น่าสังเกตว่าหลังรับราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานครเพียง 5 ปี ท่านก็ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นฝ่ายบริหารของโรงเรียนแล้ว

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ นั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้ง การสมัครเข้ารับการอบรมด้วยตนเอง และหน่วยงานต้นสังกัด คือสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครจัดให้ ดังที่ท่านเล่าว่า “...ผมอบรมหลายเรื่อง อบรมเรื่องหลักการต่าง ๆ ในการบริหาร การเข้าสู่ตำแหน่งก็ต้องไปอบรม ต้องอาศัยไปเทรนนิ่งต่าง ๆ มากมาย ในเรื่องของระบบ การบริหาร ซึ่งอันนี้สำนักจัดให้ ผมไปเองบ้างอย่างเช่น ในนิต้าเขามีการอบรมบริหาร เขาก็โทรมา บอกผมว่ามีอบรมอย่างนั้นนะ เข้ากระบวนการ บางทีเสียค่าอาหาร 300-400 บาท ในฐานะที่เรา เป็นศิษย์เก่าด้วย บางทีไปราชภัฏสวนสุนนดุสิต เราก็เป็น อาจารย์พิเศษอยู่..ปกติผมพบเพื่อนทุก เดือน บางทีก็ออกสัมมนาต่างจังหวัด และผมก็ไปสัมมนาตลอด เดียวก็ไปอีกแล้ว เฉลี่ยเดือนละ หลายครั้ง” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547) รวมทั้งการเดินทางไปอบรมยัง ต่างประเทศด้วย “...สอบชิงทุนเอกซ์แชมไป อยู่เอกซ์แชมได้สามเดือนเศษสี่เดือน ซึ่งไปเทรนนิ่งใน เรื่องวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยเฉพาะเลย..และก็ไปสิงคโปร์มาอีก ไปดูงาน ไปออสเตรเลียก็ ไป บางทีก็ไปดูเรื่องการศึกษาบ้าง ไปดูระบบการกำจัดขยะ กำจัดน้ำเสียนะครับ...” (ผู้บริหาร โรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ทั้งที่เป็นการไปอบรมตามความสนใจของตนเอง และการอบรมเรื่องการบริหารที่ต้นสังกัดจัดให้

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ทั้งระบบของ โรงเรียน เพราะตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ที่ผู้บริหารเข้ามารับตำแหน่งที่โรงเรียนนี้เป็นเวลาเพียง 6 เดือน ท่านได้ปรับกระบวนการบริหารต่าง ๆ มากมายเช่น การบริหารนักเรียนตามที่ท่านกล่าวว่า “วันที่ 1 ตุลาคม มาถึงที่นี่ อันดับแรกเลย ปรับกระบวนการบริหาร คือเอานักเรียนบริหารนักเรียน กระบวนการที่ปรับ คือแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 สี สีละวัน ใน 5 สี 5 วัน แบ่งออกเป็น 5 จุดในการ ทำงาน...เด็กก็จะดำเนินการทุกสิ่งทุกอย่าง นี่คือนี่ที่ผมปลุกฝังให้กับที่นี่” (ผู้บริหารโรงเรียน กทม. 2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

นอกจากนี้ ยังปรับการบริหารครูด้วย กล่าวคือ มีการทำงานเป็นทีม แบ่งงาน กันอย่างชัดเจนให้อำนาจแก่หัวหน้าสาย ดังคำพูดที่ว่า “ผมถือว่าหัวหน้าสายเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่ง ผมจะประชุมหัวหน้าสายทุกวันอังคารตอน 7 โมงเช้า และจะไม่ให้เลิกเกิน 8 โมง มีเรื่องก็พูดคุย กัน ในหนึ่งชั่วโมงได้งานมากมายเลย ได้เห็นปัญหา ให้เขาแสดงความคิดเห็น หมายถึงว่า ครูที่อยู่ ในแต่ละสายก็เสนอมา และหัวหน้าสายก็มาคุยกับอาจารย์อีกทีหนึ่ง ทุกอย่างเขาจะไปคุยกัน เขา จะปรึกษากัน แล้วผ่านกระบวนการหัวหน้าสายออกมา พุดง่าย ๆ คือระบบ CEO” (ผู้บริหาร โรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547) ซึ่งเป็นแบบอย่างในการทำงานที่ดีแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยยึดหลักการทำงานตามแนวทางการบริหาร เช่น “ผมตั้งใจในการบริหารการ ทำงาน และก็ทำงานมาแต่เช้า 6 โมงกว่าผมถึงโรงเรียน กลับถึงบ้านทุ่มสองทุ่ม ก็นั่งเคลียร์งานจน

เสร็จไม่ให้ค้างค้ำ วันเสาร์วันหยุดนี้ก็มีบ้าง” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

การจัดสรรงานแก่ครู ผู้บริหารให้ความเห็นว่า จัดให้ครูสอนใหญ่สอนตรงตามวุฒิ หรือถ้าไม่ถนัด หรือไม่ตรงสาขา ก็จะแก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้ครูเลือกสอนวิชาที่ถนัดในปี การศึกษาต่อไป “ผมโชคดีคือ ครูสอนมากตรงตามวุฒิ ได้พยายามจัดการเรียนการสอนตรงตาม วุฒิ ให้เขามีตัวเลือกกว่าถนัดอย่างนี้ เขาจะสอนอะไรในปีหน้า ถ้าสมมติว่าปีนี้ไม่พัฒนา เขาก็จะ เปลี่ยนในปีถัดไป” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

(2) การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ แม้ว่างบประมาณใน เบื้องต้นที่ได้รับจากทั้งสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตไม่เพียงพอ แต่ผู้บริหาร สามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มาร่วมพัฒนาทรัพยากรในโรงเรียน เช่น เขียน โครงการนำเสนอต้นสังกัดขอขยายตึกเรียนเพื่อให้ทราบความจำเป็น อีกทั้งขอความร่วมมือจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชนติดตั้งหมายเลขโทรศัพท์เพิ่ม ทำให้โรงเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ พร้อมทั้งจัดทำ เว็บไซต์ (website) ของโรงเรียน และมีโครงการทำห้องถ่ายทอดโทรทัศน์ไปยังทุก ห้องในโรงเรียน ซึ่งมีมูลค่ากว่าล้านบาท นอกจากนี้ ยังหารายได้โดยการจัดตลาดนัดนักเรียน ขอรับบริจาคจากผู้ปกครอง ขายบัตรกินเลี้ยงโต๊ะจีนให้แก่ผู้ปกครอง เป็นต้น

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับครู และบุคลากรต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้นทำให้ โครงการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาโรงเรียน และนักเรียน ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการสร้างความสัมพันธ์กับครูนั้น ผู้บริหารจะมีการประชุมเสมอครั้งที่เล่าให้ฟังว่า “กำหนดเดือนละครั้ง แต่ทุกวันนี้ มีวันหยุดเป็นวันรวม วันจันทร์ประชุมผู้ช่วย วันอังคารประชุมหัวหน้าสายและหัวหน้ากลุ่มสาระ วันพุธฝ่ายวิชาการประชุมรวม แต่ผมรับนโยบายมา ประชุมระดับเขตเดือนละครั้ง เพราะผม ประชุมจากเขตบ๊ีบ มี 2 กรณี คือ 1. ผมประชุมจากเขตบ๊ีบ รุ่งขึ้นประชุมทั้งโรงเรียน 2. ประชุม จากสำนักงานศึกษาหน่วยงานโดยตรงที่รู้จักกันว่าแนวตั้ง ตอนนี้นำประชุมบ๊ีบ รุ่งขึ้นประชุมทันทีเลย ไม่ปล่อยข้ามวัน ยกเว้นไปตกวันศุกร์หรือติดเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ” (ผู้บริหารโรงเรียน กทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547) การที่จัดประชุมบ่อย จึงเป็นการสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ให้ เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูด้วยกันเองด้วย ดังที่ ท่านเล่าว่า “ครูเขาจะสัมพันธ์ คือเรามีประชุมบ่อย ครูสาย ป.นี้ทำกิจกรรม เขาก็เลยบอกว่า อย่างเช่นเมื่อวันศุกร์กับเสาร์ที่ผ่านมา ครูสาย ป.4 ดำเนินกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ของ นักเรียนป.4 เป็นลูกเสือตรี ปัจจุบันเราเรียนหลักสูตรหลักต้นขบวนการแนวหน้า ปรากฏว่า ในวัน

ปกติในวันศุกร์ลงดำเนินการ แล้วขอพิเศษทุกสายชั้น พอวันเสาร์ บ๊อบครูไปรวมไปช่วยกัน คุณเด็กไปช่วยกันวางฐานต่าง ๆ..." (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน ดังนั้น จึงส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้แก่ครูให้ก้าวทันโลก เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้บริหารจึงเชิญวิทยากรมาเพิ่มพูนความรู้ สนับสนุนให้ครูไปอบรมตามหน่วยงานต่าง ๆ โดยเน้นว่าครูจะต้องนำความรู้มาใช้กับนักเรียน และเด็กนักเรียนต้องได้รับประโยชน์ดังที่ท่านกล่าวว่า "... เพื่อให้อาจารย์ 3 ระดับ 8 มีมากขึ้น ผมต้องการอภครูให้สูงขึ้น แต่แน่ ๆ เด็กต้องได้ ครูจะได้ไม่ได้ ผ่านหรือไม่ผ่าน ไม่ทราบ แต่แน่ ๆ เด็กเองได้แน่นอน เพราะอะไรรู้ใหม่ครับ ครูต้องนำผลงานมาใช้กับเด็ก มาทดสอบกับเด็ก เด็กก็ได้ในการฝึก ถ้ามีการสูมตัวอย่างที่จะทำการดำเนินการนั้น ยังไงเด็กต้องได้..." และ "มีหน่วยงานไหน ผมยินดีจ่าย Support ให้ไปอบรมสัมมนาให้ความรู้ อันนี้ก็ครูในส่วนบุคคลกรณีอื่น ๆ ก็คล้ายกัน" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

นอกจากนี้ ผู้บริหารใช้วิธีการนิเทศการสอนโดย "เดินตรวจห้องเรียนทุกวัน บางวันตรวจทั้งรอบเช้าและรอบบ่ายเลย แล้วผมก็สอนเองด้วยในกรณีที่ครูทิ้งห้อง ไม่ใช่ไม่มีนะฮะ แต่เขามีภารกิจ"

ในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โรงเรียนแห่งนี้จัดงานรื่นเริงในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ ผู้บริหารจัดของขวัญแจกครูในวันเกิด กิจกรรมนี้ ได้ทุนทรัพย์จากผู้บริหาร และเพื่อนของผู้บริหารเอง ดังคำกล่าวที่ว่า "อย่างปีนี้นะครบวันปีใหม่ มีสร้อยมา 5 เส้น อันนี้ได้มาจากตัวผมเองด้วย ผมก็ให้ด้วย และเพื่อน ๆ ก็ให้ ทุกวันนี้หรือทุกเดือนเลยจะมีการให้ของขวัญวันเกิดแก่ครู โดยที่คุณครูไม่รู้ตัวว่าวันเกิดเขา ผมก็ให้ในราคาไม่มากมายอะไร" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

ผู้บริหารคิดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนมากมาย แต่งบประมาณที่ได้รับนั้นไม่พอเพียงที่จะทำ และแหล่งทุนแหล่งใหญ่คือ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มต่าง ๆ นอกจากเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ยังส่งผลให้โรงเรียนสามารถระดมเงินทุนได้อีกด้วย เช่น การเชิญบุคคลที่อยู่ในชุมชนมาเป็นวิทยากรช่วยสอนการนวด เมื่อนักเรียนได้ความรู้ก็ให้จัดตั้งเป็นชมรมและบริการชุมชน โดยทุกวันเสาร์ไปกางเต็นท์ที่หมู่บ้าน เพื่อบริการนวด ประชาชนให้ความสนใจมาก ดังที่ผู้บริหารเล่าให้ฟังว่า "...ผมได้ทำโครงการหนึ่งคือ โครงการนวดเพื่อสุขภาพ ปรากฏว่าขณะนี้มีการนวด 3 ระบบในโรงเรียน เรายกตัวอย่างว่า นวดฝ่าเท้า นวดแผนไทย นวดสรีระศาสตร์ โดยทั้งสามการนวด เด็กจะได้เข้าเรียนและก้ตั้งชมรม โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้วน ๆ เลย วิทยากรคือ บุคคลที่อยู่ในละแวกนี้มาช่วยสอน..." (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

การรู้จักศึกษาชุมชน รู้เขาและรู้เรา เป็นวิธีการที่ผู้บริหารนำมาใช้และได้รับความร่วมมืออย่างดี เช่น "ถ้าเป็นบริจาคชิ้นใหญ่เนี่ย ยาก แต่ถ้าสมมติว่า ท่านผู้ปกครองครับ ขณะนี้ผม มีบ่อ มีน้ำ ไม่มีปลา แล้วเขาก็จะหาปลามาให้ เขาจะให้ต้นไม้มา หรืออย่างนี้ครับ คือ ผมขอเชิญชวนผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกันบริจาคประดับธง แสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติว่า ธงชาติ เป็นสัญลักษณ์ของเรา ปรากฏว่า ผู้ปกครองเขาก็ให้ความร่วมมือมา รายละ 10 บาท 20 บาท 100 บาท ได้มา 20,000 กว่าบาท ผมซื้อธงติดหมดเลยทั้งโรงเรียน คือว่า ใช้วิธีนี้ผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ คือบอกเขาเลยว่าผมต้องการอะไร ขอความร่วมมือ เขาก็ทุ่มมา แล้วผมก็จับสิ่งที่ผม ต้องการ และดำเนินการว่า ต่อไปผมต้องการอะไรอีก คืออาศัยพลังของคนจำนวนมาก คืออาศัย พลังคนละเล็กละน้อย มันก็เป็นเลขหลักหมื่น" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

แม้จะไม่ใช่โรงเรียนวัด แต่ผู้บริหารเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์กับวัดเป็นสิ่ง สำคัญ "วัดมีส่วนร่วมมากเลย คือว่า ผมเนี่ย อยู่ใกล้วัดศิริพงษ์ ใกล้วัดขุนศรีมุนีกลอง ไม่ว่าจะ สัมพันธ์ไมตรี งานบวชอะไร เมื่อวานผู้ใหญ่บ้าน ก็มาเชิญไปงานบวช" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

5) คุณลักษณะของนักเรียน ครอบครัวและนักเรียนที่พึงประสงค์

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง เช่น มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ลูกจ้างโรงงาน ค้าขายและลูกจ้างบริษัท ผู้ปกครองส่วนใหญ่เอาใจใส่ดี ยกเว้นครอบครัวที่แตกแยกหรือไม่มีงาน ทำเป็นหลักแหล่งที่เด็กมักจะมีปัญหาและผู้บริหารแก้ปัญหานี้โดยการจัดกิจกรรมเสริม

"...ปัญหาก็มาจากสังคมที่มาจากสล้ม ปัญหาที่เกิดจากพ่อแม่ขาดความรักและ ความอบอุ่น พ่อแม่หย่าร้าง ออกมาแค่เพียงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว นี่คือปัญหา ที่เราจะล้อม โดยจัด กิจกรรมเสริมให้เขาด้านอื่นเข้ามาแทน..." (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

ส่วนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีความเห็นว่า "ถึงแม้ว่าผมมีเด็กที่มี ปัญหา คือ Slow Learner ผมก็ให้เรียนคละกัน ผมไม่มีห้องคิง ไม่มีห้อง Gifted หรือห้อง Slow Learner เด็กช่วยกันได้ ผมไม่ยอมให้แกมีปัญหายาวนาน 50 ปี ไม่เลิกรา ไปเจอที่ไหนสมมติว่า รวมกลุ่มได้อีก นี่ห้องคิง นี่ห้องไม่คิง นี่ประสบการณ์ตัวผม นี่ห้องก.มาเยอะ เพื่อนผมอยู่ห้อง ข. แต่ทุกวันนี้ว่าห้อง ข. ไม่เก่งหรือห้อง ก.ก็เป็น อ.ระดับ 9 ผมห้อง ข. เป็น อ.ระดับ 8 ... รุ่นผม บังเอิญประสานกันได้ ก็เลยเคลียร์กันได้ และรุ่นเขาละไม่แน่ เขาต้องยุว่า เขาไม่ได้เรียนห้องคิง ไม่ได้เรียนห้องเก่ง เอาตัวเองเป็นหลักด้วยนะ ก็เลยไม่จัด" (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้บริหารกล่าวว่า “...สำหรับการนวดนี้ ผมยังไปบูรณาการ 8 สารการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย พละ เข้าด้วยกันทั้งหมด เพื่อให้เขารู้ระบบการนวดด้วยเหตุผลของสุขภาพ การคิดเงิน การรู้จักสรีระศาสตร์ การรู้จักขบวนการต่างๆ ในร่างกายก็เป็นระบบ วิทยาศาสตร์ พลศึกษา ภาษาไทย การพูดจา การใช้คำต่างๆ แยกผู้มีเกียรติมาก็เข้าสนับสนุน มีกระทั่งเป็นภาษาอังกฤษ ผมยังมีแผนภูมิโชว์” จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ได้กล้าแสดงออก “เขาไปสาธิตเลยครับ สมมติวันนี้เป็นภาษาไทยเขาจะเล่นละครในกลุ่มของพระอภัยมณี ถ้าเขาจะพูดในเรื่องภาษาอังกฤษหรือก็พูดเป็นเรื่องการต่อเป็นภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ก็มาทดลอง ผมให้เวลาห้ามเกิน 10 นาที กำหนดว่าต้องกำชับ” หรือออกมาในรูปแบบของชมรมต่าง ๆ เช่น “ผมเน้นทุกทิศทาง ใครถนัดอะไรผมเสริมทุกด้านเลยเห็นใหม่ ด้านการกีฬา ด้านความสามารถเฉพาะตัว ด้านการค้าขาย ด้านการอาชีพ เด็กที่นี้ถามว่ามีทุกสาขาใหม่ อยากได้เกือบทุกสาขาเลยนะครับ ผมมีชมรมมากมายก่ายกองเลยนะครับ ชมรมคณิตคิดเร็ว ชมรมลูกคิด ชมรมหมากล้อม ชมรมคอมพิวเตอร์ ชมรมนวดแผนไทย ชมรมวรรณคดีไทย ชมรมห้องสมุด ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมต่างๆที่เกิดขึ้น แม้กระทั่งตลาดนัดผมก็มีทุกวันพุธ ตอนเช้า เด็กขายเองผลิตเอง ทำเองผลิตเองผมก็มีชมรมของผม” นอกจากนี้ ยังเน้นการแสดงผลงานของนักเรียนในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ ดังที่ท่านกล่าวว่า “ทุกกิจกรรมที่ต้องลงพิทเจอร์บอร์ด(แผ่นพลาสติกผูก) ถึงเวลาจัดนิทรรศการ ตูมทีเดียวเสร็จเลย อย่างเช่น วันนี้มีทีวีมาถ่ายทำ ผมจัดทำพิทเจอร์บอร์ดไว้แล้ว เรื่องนี้ เรื่องของวันครู นี่เรื่องดนตรีนาฏศิลป์ ผลงานที่แสดงมาก็มีอยู่แล้ว ถ้าอยากดูรูปเล่มผมก็มีให้ดูแต่ภาพรวมคือไฮต์ไลท์” (ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2 สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2547)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การแสดงผลงานนักเรียนออกสู่ชุมชนโดยผ่านทางการจัดนิทรรศการและสื่อมวลชน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถและกิจกรรมบางอย่างยังนำรายได้มาสู่โรงเรียนได้ด้วย

เป้าหมายสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนคือ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ หรือนักเรียนพึงประสงค์ นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียน ต้องมีความรู้ติดตัว มีคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ ซึ่งเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญมาก อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังที่กล่าวว่า “... เด็กคนนี้เรียนที่บ๊วยแต่ว่าเก่งเรื่องมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม รักความยุติธรรม รักความสะอาด รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อ ผมเอามาชมหน้าแถว แจกรางวัลให้ดูอีกต่างหาก ก็คือ เขาอาจจะเก่งอาชีพ...”

โดยสรุป ผู้บริหารโรงเรียนกทม.2 เป็นผู้ที่ไม่เเรียนใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา เข้าร่วมอบรมสัมมนาอยู่เสมอ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย ผู้บริหารเห็น

ความสำคัญในการส่งเสริมความสามารถของนักเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ หรือกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ซึ่งนำมาซึ่งชื่อเสียงของโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ นับว่า เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความรู้ความสามารถของนักเรียน ทั้งยังส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนอีกด้วย

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนกทม. 2	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - ผ่านประสบการณ์การทำงาน ตามลำดับขั้นตอนก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียน - ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งโดยสมัครเข้ารับการอบรมด้วยตนเอง และตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ - มุ่งมั่นในการเสริมสร้างความรู้แก่ครูและนักเรียนให้ก้าวทันโลก - ทุ่มเทการทำงานอย่างเต็มที่ ไม่ให้งานค้างคั่ง
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับกระบวนการบริหารนักเรียนโดยให้นักเรียนดำเนินการบริหารกันเอง - จัดสรรงานแก่ครูโดยให้สอนตรงตามวุฒิการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ - เน้นการทำงานเป็นทีม โดยให้ความสำคัญแก่หัวหน้าสาย - นิเทศการสอน โดยการเดินตรวจห้องเรียนทุกวัน บางครั้งเข้าสอนเองในกรณีที่ครูขาด - จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยจัดนิทรรศการและตั้งชมรมต่างๆ <p>การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แก้ปัญหางบประมาณที่ไม่เพียงพอ โดยขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆ เพื่อหารายได้

ลักษณะเด่นของโรงเรียนกทม. 2 (ต่อ)	
<p>ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ</p>	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู และระหว่างครูด้วยกันเอง โดยจัดการประชุมเพื่อพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ - สนับสนุนให้ครูไปอบรมสัมมนาตามหน่วยงานต่างๆ หรือเชิญวิทยากรมาเพิ่มพูนความรู้แก่ครู - จัดงานรื่นเริงในเทศกาลต่างๆ แจกของขวัญวันเกิดครู เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือกันอย่างดีในการพัฒนาโรงเรียนทั้งในด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์ <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เชิญบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากรสอนวิชาชีพให้นักเรียน - จัดตั้งชมรมและบริการชุมชน เช่น บริการนวดแผนไทย - ศึกษาชุมชนอย่างใกล้ชิด ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนได้รับความร่วมมืออย่างดี <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - แม้ไม่ใช่โรงเรียนวัด แต่เห็นว่าการสร้างความสัมพันธ์กับวัดเป็นสิ่งสำคัญ - โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของวัดในบางโอกาส
<p>นักเรียนที่พึงประสงค์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนต้องมีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.5.3 กรณีศึกษาที่ 3 : ผู้บริหารโรงเรียนสข. 1

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 เวลา 9.00 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนสข.1 เป็นโรงเรียนเก่าแก่ ที่ตั้งอยู่ริมถนนใหญ่คือ ถนนสุขุมวิท และมีรถไฟฟ้า (BTS) ผ่าน ถ้าไม่สังเกต ก็จะไม่ทราบว่าเป็นโรงเรียน อาจคิดว่าเป็นบ้านหลังใหญ่ที่มีต้นไม้ร่มรื่น เพราะแม้แต่ป้ายชื่อโรงเรียนก็เป็นแผ่นไม้เล็ก ๆ เมื่อเข้าไปในโรงเรียนแล้วจะรู้สึกอบอุ่นเหมือนเข้ามาอยู่ในบ้าน โรงเรียนนี้จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 427 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 314 คน มีครูจำนวน 23 คน โรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้ถึง 805 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 2 ไร่ 54 ตารางวา มีอาคารเรียนจำนวน 3 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีจำนวน 48 ห้อง เป็นห้องเรียน 15 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องอเนกประสงค์ 1 ห้อง ห้องเหล่านี้มีขนาดโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร สามารถให้นักเรียนเข้าเรียนได้ครั้งละ 20-30 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีจำนวน 10 เครื่อง หนังสือในห้องสมุด มีจำนวนประมาณ 5,200 เล่ม ส่วนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนคือ แปลงเกษตรสาธิต สวนต้นไม้ สนาม ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือ สถานีรถไฟฟ้า (BTS)

2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหญิง อายุ 68 ปี สืบทอดกิจการโรงเรียนมาจากบิดา มีประสบการณ์ด้านการบริหารมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี อีกทั้งในอดีตเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนในกำกับของมหาวิทยาลัยมานานกว่า 12 ปี หลังจากเกษียณอายุราชการ จึงได้บริหารโรงเรียนของตนเอง ดังที่ท่านได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า "...ต้องบอกว่า โรงเรียนนี้ไม่ได้ทำเพื่อทำมาหากิน คือทำเนืองจากตั้งแต่สมัยคุณพ่อครูเองเป็นคนตั้ง พอจบปริญญาตรีก็ตั้งโรงเรียน เพราะว่าพ่อดีดินอยู่ตรงนี้ แล้วก็บอกทำโรงเรียนกันใหม่ละ ที่จริงตัวเองจบบัญชี ปริญญาตรี แต่พ่อดีตั้งโรงเรียน ในปีที่ตั้งโรงเรียนเกิดไปรู้ว่าคณะครุศาสตร์คือ ตอนนั้นยังไม่เป็นคณะ ยังไม่ได้ตั้งเลย เกือบตั้ง เพราะเข้ามาเดือน มิถุนา พฤษภาคม กรกฎาคม 2500 เขาถึงได้ตั้งเป็นคณะ ตอนนั้นยังอยู่คณะอักษรศาสตร์อยู่ ทราบว่า ตอนนั้นเขามีหลักสูตร 2 ปี เลยเข้าไป เราทำโรงเรียน เราควรจะมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา ก็ไปเรียน 2 ปี มีคนอื่นเป็นครูใหญ่..." (ผู้บริหารโรงเรียนสข.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ นั้น ผู้บริหารได้เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งจากหนังสือและวารสารต่าง ๆ บางครั้งได้เข้าร่วมการอบรมสัมมนาตามสถานที่ต่างๆ และได้ถ่ายทอดความรู้แก่ครูในโรงเรียนโดยทำเป็นหนังสือเวียน

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ คอยช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาอยู่ตลอดเวลา และสอนให้ครูได้เรียนรู้ถึงวิธีการต่าง ๆ ดังคำกล่าวที่ว่า “ช่วยแก้ไขเขาไปหมด เพื่อให้เขาเรียนรู้ อยากให้เขาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น หวังว่าเขาจะค่อย ๆ เรียนรู้ไปที่ละนิดทีละหน่อย” (ผู้บริหารโรงเรียนสข.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

(2) การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ ในด้านเงินอุดหนุนจากรัฐบาลโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 40 นอกนั้นโรงเรียนต้องดำเนินการหารายได้เพิ่มจากการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งผู้บริหารให้ความเห็นว่า “ก็ช่วยได้มาก เพราะไม่นั้น ต้องไปเก็บเงินจากผู้ปกครองแทน ผู้ปกครองก็สู้ไม่ไหว นี่ขนาด 2,000 หรือ 2,200 ยังติดเงินเลย ผ่อนเดือนละ 500 ก็มี” (ผู้บริหารโรงเรียนสข.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

ทรัพยากรอื่น ๆ จำพวกวัสดุอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ มีจำนวนจำกัด เพราะมีงบประมาณจำกัด จึงต้องมีการจัดสรรเวลาให้นักเรียนเข้าเรียนอย่างเหมาะสม อัตราการใช้คอมพิวเตอร์ 3 คนต่อ 1 เครื่อง ดังคำกล่าวที่ว่า

“เทคโนโลยีก็มีคอมพิวเตอร์อยู่ห้องตรงนี้ คอมพิวเตอร์เอื้ออาทร เมื่อปีนี้เพิ่งเริ่มสอน ได้มา 10 เครื่อง ให้ครูเข้าคิวซื้อ...ก็อยู่ในวิสัยที่พอจะซื้อได้ ประมาณแสนกว่าบาท เพราะว่าโรงเรียนไม่มีเงิน”

ส่วนเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่สำคัญเช่น ทีวี วิทยุ เครื่องวัดทัศนัง จะมีเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ก็มีทีวี มีวิดีโอเทป มีอะไรอยู่ที่ห้องสมุด วิดีโอเทปเอามาไว้ที่นี่ ทีวีก็อยู่ที่โน่น ไปเปิดกันที่ห้องสมุดคือ เรามีพอเท่าที่จำเป็นคือ โรงเรียนนี้ไม่ฟังเฟือ คือประหยัดแบบเจ้าของโรงเรียน คือไม่ต้องหรูหรา” (ผู้บริหารโรงเรียนสข.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

แม้จะมีพื้นที่ไม่มากนัก แต่โรงเรียนก็จัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้สำหรับเป็นสนามให้นักเรียนได้มีกิจกรรม และสวนเกษตร สำหรับปลูกผักและดอกไม้

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ

ผู้บริหารกับครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความเป็นกันเอง ดังคำกล่าวที่ว่า “เหมือนคนในครอบครัว ครูจึงอยู่กันนาน แม้ว่าจะได้เงินเดือนไม่มากนัก” (ผู้บริหารโรงเรียนสข.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

ในด้านการบริหารงาน มีลักษณะช่วยกันดูแล เปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน ครูส่วนใหญ่อยู่กันมานาน อาจจะสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาบ้าง แต่มีประสบการณ์การสอนในวิชานั้น ๆ นานาน ให้อิสระในการสอนวิชาที่ถนัด ซึ่งผู้บริหารมีแนวคิดที่ว่า “มันเป็นของเก่าติดตัวมา แต่เขาก็ทำได้” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547) ถ้าครูบางคนไม่ถนัด ก็เปลี่ยนให้สอนวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ส่วนการนิเทศการสอน ผู้บริหารทำหน้าที่นี้เทศเอง โดยการช่วยตรวจตรา แก้ไขการทำงานตลอดเวลา เช่น การออกข้อสอบ คล้ายกับการนิเทศนิสิตฝึกสอน เพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ และปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ออกข้อสอบแล้วตรวจแล้วนั่งแก้กัน ยังพูดกับครูบางคน บอกว่า ดิฉันไม่ได้ทำตัวเป็นผู้บริหารหรอก แต่ทำตัวเป็นอาจารย์นิเทศก็นิสิตฝึกสอน ช่วยแก้ไขให้เขาไปหมด เพื่อให้เขาเรียนรู้ อยากให้เขาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น หวังว่า เขาจะค่อยๆ เรียนรู้ไปที่ละนิดทีละหน่อย” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

นอกจากนี้ ยังจัดให้ครูไปอบรมอยู่เสมอ ตามสมาคม สมาพันธ์หรือโรงเรียน ราชภัฏที่จัดการอบรม จัดหาหนังสือมาให้ครูอ่าน เช่นวารสารครุศาสตร์ หรือเอกสารต่างๆ “ทำอยู่เรื่อย เวลาเค้ามีการอบรมที่ไหน เราก็ส่งไป สมาคม สมาพันธ์ โรงเรียนราชภัฏอะไรเค้าจัด หรือว่าโรงแรม รอยัลริเวอร์ ส่งกันอยู่เรื่อย” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

การสร้างขวัญและกำลังใจครู ผู้บริหารจัดให้ตามความเหมาะสมและกำลังของโรงเรียน เช่น การเลี้ยงอาหารเช้าแก่ครู รวมทั้งของว่าง และช่วยให้ครูมีรายได้พิเศษจากการสอนพิเศษในโรงเรียน จัดสวัสดิการให้แก่ครู โดยมีบ้านพักให้ครูอยู่ในบริเวณโรงเรียนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ส่วนความสัมพันธ์กับชุมชนใกล้เคียงโรงเรียนมีน้อย เพราะไม่มีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน ในความหมายของโรงเรียน ชุมชนคือ ผู้ปกครองของนักเรียน

5) คุณลักษณะของนักเรียน ครอบครัวและนักเรียนที่พึงประสงค์

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย หรือลูกจ้างเช่น คนขับรถ ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางก็มีบ้างเช่น ทนายความ รายได้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มาก ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาให้นักเรียน มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนน้อย แต่ถ้าผู้ปกครองคนใดที่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียน นักเรียนจะเรียนได้ดี

การรับสมัครนักเรียนเข้ามาเรียน แม้ว่าจะสามารถเลือกนักเรียนได้ แต่ผู้บริหารก็รับนักเรียนที่มีลักษณะเรียนช้าเข้าเรียนด้วย ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 5 คน ให้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ทั้งนี้ เพราะผู้ปกครองไม่มีเงินมากพอที่จะส่งลูกไปเรียนโรงเรียนที่จัดสอนเฉพาะเด็กพิเศษ

ผลผลิตที่มีคุณภาพหรือนักเรียนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ปรากฏอยู่ในปรัชญาโรงเรียนคือ
 “ความรู้ดี ผู้ดี พลเมืองดี” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.1. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2547)

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนสช. 1	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่า 20 ปี โดยเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนในกำกับมหาวิทยาลัยก่อนเป็นผู้บริหารโรงเรียนของตนเอง - เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งจากหนังสือวารสารต่างๆ และเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามสถานที่ต่างๆ - ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแก่ผู้ได้บังคับบัญชาตลอดเวลา
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารงานมีลักษณะช่วยกันดูแล เปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน - ผู้บริหารเป็นผู้สอนให้ครูได้เรียนรู้วิธีสอนที่ถูกต้อง - นิเทศการสอนโดยการตรวจตรา แก้ไขการทำงานของครู คล้ายการเป็นอาจารย์นิเทศ - จัดส่งครูไปอบรมตามหน่วยงานต่างๆ และจัดหาหนังสือเพิ่มพูนความรู้มาให้ <p>การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหารายได้เพิ่ม จากการเก็บค่าเล่าเรียน เพื่อเสริมเงินอุดหนุนที่ได้รับจากภาครัฐ - เน้นความประหยัดและจัดหาเทคโนโลยีที่จำเป็นเท่านั้น

ลักษณะเด่นของโรงเรียนส. 1 (ต่อ)	
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความสัมพันธ์ที่ดี เปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน - จัดอาหารเช้าและของว่างให้ครู และช่วยให้ครูมีรายได้เสริมจากการสอนพิเศษในโรงเรียน เท่ากับเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจ - จัดบ้านพักครูใน บริเวณโรงเรียน ให้ครูอาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ครู <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการประชุมผู้ปกครองเป็นครั้งคราว <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์กับ ชุมชนน้อยมาก เพราะไม่มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน - โรงเรียนจัดว่าชุมชนหมายถึงผู้ปกครองของนักเรียน <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ระบุด้านความสัมพันธ์กับวัด
นักเรียนที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ดี ผู้ดี พลดี

4.5.4 กรณีศึกษาที่ 4 : ผู้บริหารโรงเรียนสช. 2

วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547 เวลา 17.00 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนสช.2 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร บนถนนศรีนครินทร์ เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาดังแต่ระดับอนุบาล ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 1,150 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 869 คน มีครูจำนวน 54 คน โรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้ถึง 1,192 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 2 ไร่ 2 งาน 12 ตารางวา ประกอบด้วยอาคารเรียนจำนวน 2 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 39 ห้อง เป็นห้องเรียน 33 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องศูนย์วิทยากร 1 ห้อง ห้องประชุม 1 ห้อง และห้องพยาบาล 1 ห้อง เป็นต้น ห้องเหล่านี้ มีขนาดห้องโดยเฉลี่ย 48 ตารางเมตร จัดให้นักเรียนเข้าเรียนได้ครั้งละ 30-40 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 45 เครื่อง หนังสือในห้องสมุด มีจำนวนประมาณ 5,000 เล่ม นอกจากนี้ โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนคือ ศูนย์วิทยากร สวนหย่อม สนามเด็กเล่น ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือสถานีตำรวจ สถานีดับเพลิงและสวนหลวง ร.9 เป็นต้น

2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูน ความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารเป็นหญิง อายุ 52 ปี เป็นเจ้าของโรงเรียนเอง และดำเนินกิจการโรงเรียนมาเป็นเวลา 20 ปีแล้ว ปัจจุบันมีทั้งหมด 2 แห่ง แห่งแรก เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนแห่งที่ 2 เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่พ.ศ. 2545 เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทั้ง 2 แห่งแบ่งการบริหารออกจากกัน เรียกว่า "บ้านหนึ่ง... บ้านสอง" ตั้งอยู่ห่างกันประมาณ 10 กิโลเมตร แต่ผู้บริหารเดิมทางไปทำงานที่โรงเรียนทั้งสองแห่งอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดหลักการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ

ผู้บริหารเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา ได้ศึกษาเพิ่มเติมและรับการฝึกอบรมสัมมนาที่หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดขึ้น และไปดูงานต่างประเทศอยู่เสมอมากกว่า 20 ครั้งต่อปี ทั้งในประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งท่านกล่าวว่า "ชอบเรียน"

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล ผู้บริหารใช้หลักการทำงานเป็นทีม จัดให้ครูส่วนใหญ่สอนตรงตามวุฒิการศึกษา แต่เน้นว่า ครูต้องถนัดในวิชาที่สอนและต้องมีการอบรมเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ครู ส่วนใหญ่เป็นครูรุ่นใหม่ อายุระหว่าง 25-30 ปี

ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในลักษณะที่เรียกว่า เป็น “Caring Leadership นำมาผสมผสานกับการทำงาน” เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในทุกๆ เรื่อง “จะปล่อยให้เขาเถียงกัน บ้านไหนรู้สึกเถียงงานจะเด่น จะไม่ตามใจคนใดคนหนึ่ง จนได้สรุป เน้น Teamwork การเรียนรู้ เราต้องวิ่งนำหน้า เพราะครูส่วนใหญ่ จะขยายความรู้ในวงจำกัด” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.2. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2547)

(2) การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่นๆ โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 40 นอกนั้นโรงเรียนต้องดำเนินการหารายได้เพิ่มจากการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งไม่มีการขอเงินบริจาคจากผู้ปกครองเพิ่มเติม

ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จัดหาคอมพิวเตอร์ให้เด็กนักเรียนได้ใช้อย่างพอเพียง โดยมีอัตราการใช้เครื่อง 1 คนต่อ 1 เครื่อง ท่านมีความเห็นว่า พื้นที่โรงเรียน และอาคารเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เป็นการเสริมประสบการณ์ตรงให้นักเรียน และภายใต้การบริหารเวลาอย่างถูกต้อง จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าและลงตัว

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลต่างๆ

ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับครูเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรอื่น ๆ เช่น การจัดแข่งขันกีฬาในโรงเรียน ส่งเสริมความรู้ให้แก่ครู โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาอบรม จัดส่งครูไปอบรมตามหน่วยงานต่างๆ นำครูไปดูงานในโรงเรียนอื่นๆ นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้แก่ครู โดยการฉายเอกสารที่เกี่ยวกับความรู้ให้ได้อ่านกันอย่างทั่วถึง และจัดการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในโรงเรียนอยู่เสมอ

ในส่วนของกรณีทดสอบ มีวิธีการหลายรูปแบบ ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้านเทคนิคทางการ จะมีคณะกรรมการครู ตารางก. ารินเทศ เอกสารก่อนสอนจริง ปรีक्षाก่อนสอน ปรีक्षाระหว่างสอน ปรีक्षाหลังสอน มีการส่งเสริมให้ความรู้ครู โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาเปิดอบรมที่โรงเรียน

ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งมีวิธีการในการสร้างขวัญและกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น แจกรางวัลและโล่ให้แก่ครู ที่สอนนานเกิน 5 ปี และในวันสิ้นปี การศึกษามีการแจกของขวัญวันเกิดให้ทุกคน นอกจากนี้ ยังมีการแข่งขันกีฬานักบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี มีการทำประกันชีวิตให้แก่ครูและบุคลากรเพื่อเป็นการเก็บสะสมเงินไว้ใช้หลังเกษียณอายุ ในด้านสวัสดิการครู ได้จัดสร้างคอนโดมิเนียมนำครูเช่าในราคาถูกในบริเวณด้านหลังโรงเรียน

ผู้บริหารมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ดังที่ผู้บริหารบอกว่า “กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ผู้ปกครองจะมีนัดเจอกันบ่อย ๆ ในงานประชุมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ ต้นกับท้าย บอกพัฒนาการเด็ก เจอเทอมละ 2 ครั้ง นี่คือทางการ ถ้ามีไม่เป็นทางการ มีมาขอพบมาปรึกษาเกี่ยวกับลูกได้ มาปรึกษาครูประจำชั้น ฝ่ายวิชาการต่าง ๆ” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.2. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2547)

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอื่น ๆ อีกเช่น “เชิญผู้ปกครองมาร่วมงานโรงเรียน งานประจำปี ชิญมาเป็นวิทยากรให้ก็มี เช่นสอนสานปลาตะเพียน ทำขนม และมีเปิดบ้าน” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.2. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2547) ผู้บริหารได้โยงการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มาดูกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน เรียกว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพพุการี ซึ่งเท่ากับเป็นการเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของอาชีพ และเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของบิดามารดา

5) คุณลักษณะนักเรียน ครอบครัว และนักเรียนที่พึงประสงค์

นักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะตั้งแต่ระดับปานกลางถึงฐานะดี แต่ส่วนใหญ่มีฐานะดี ผู้ปกครองประกอบอาชีพ นักธุรกิจ ทนายความ อัยการ แพทย์ พยาบาล ปัญหาครอบครัวแตกแยกมีน้อย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเพราะผู้ปกครองดูแลลูกดี มาก สำหรับเด็กพิเศษที่รับเข้ามา โรงเรียนจะจัดให้เรียนร่วม ไม่แยกเด็กไปต่างหาก ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะลบ (เด็กเรียนช้า) หรือทางบวก (เด็กมีความสามารถพิเศษ)

เป้าหมายในการผลิตนักเรียนที่มีลักษณะพึงประสงค์คือ “เน้นความรู้คู่คุณธรรม มองว่าทั้งหมดนี้ อ่านคิด วิเคราะห์ เขียนสื่อความ หัดคิดเป็น อะไรเป็น ก็ต้องฟังเป็น จริยธรรม คุณธรรมก็ยังคง คุณลักษณะพึงประสงค์ก็เน้นเรื่อง จริยธรรมคุณธรรม ความรับผิดชอบ... กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่โตแต่วิชาการ โตด้านความรู้ที่ ดี ก็เลยเป็นความรู้คู่คุณธรรม ทั้ง วิสัยทัศน์ ทั้งภารกิจ เป้าหมายโรงเรียน...” (ผู้บริหารโรงเรียนสช.2. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2547)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียน มสช. 2	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - ใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา โดยการศึกษาเพิ่มเติมและเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้นทุกครั้ง - ตลอดงานดูงานต่างประเทศอยู่เสมอ - ใช้วิธีการ Caring Leadership เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา แสดงความเห็นได้ทุกเรื่อง - เน้นการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ - สิ่งสำคัญในการทำงานคือ การรู้จักบริหารเวลาอย่างถูกต้อง
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการทำงานเป็นทีม - จัดให้ครูส่วนใหญ่ สอนตรงตามวุฒิการศึกษาและตามความถนัดในวิชาที่สอน - จัดส่งครูไปอบรม เพิ่มเติมความรู้อยู่เสมอ หรือเชิญวิทยากรมาอบรมที่โรงเรียน - นิเทศงานหลายวิธี ทั้งที่เป็นแบบทางการและไม่เป็นทางการ <p>การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนดำเนินการหารายได้เพิ่มจากการเก็บค่าเล่าเรียน เพื่อเสริมเงินอุดหนุนจากภาครัฐ โดยไม่มีการรับบริจาคจากผู้ปกครอง - ให้ความสำคัญต่อสิ่งต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ลักษณะเด่นของโรงเรียนสช. 2 (ต่อ)	
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างขวัญและกำลังใจ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ให้รางวัลแก่ครูที่ทำงานเกิน 5 ปี และมอบของขวัญวันเกิดแก่ครู - จัดสวัสดิการที่ดีแก่ครู โดยทำประกันชีวิตให้ครูและบุคคลากร และสร้างคอนโดมีเนียมให้ครูเช่าในราคาถูก <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการประชุมผู้ปกครอง เทอมละ 2 ครั้ง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองปรึกษาได้ตลอดเวลา - จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้ระบุนความสัมพันธ์กับชุมชนให้เห็นอย่างชัดเจน <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้ระบุนความสัมพันธ์กับวัด
นักเรียนที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นความรู้คู่คุณธรรม โดยเน้นด้านจริยธรรม คุณธรรม และ ความรับผิดชอบ

4.5.5 กรณีศึกษาที่ 5 : ผู้บริหารโรงเรียน สป.กท.ม. 1

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 เวลา 13.30 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนสป.กท.ม.1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ถนนซอย ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 500 เมตร ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ในบริเวณพื้นที่ของวัด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มี 2 ฝั่ง ซึ่งถูกแบ่งด้วยถนนซอย ติดกันเป็นโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังเกตกรรมสามัญศึกษา โรงเรียนแห่งนี้จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 1,795 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 1549 คน มีครูจำนวน 70 คน โรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้จำนวน 1,800 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 7 ไร่ 47 ตารางวา มีอาคารเรียนจำนวน 4 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกจำนวน 61 ห้อง เป็นห้องเรียน 53 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องสังคมศึกษา 1 ห้อง ห้องนาฏศิลป์ 1 ห้อง ห้องจริยศึกษา 2 ห้อง ห้องแนะแนว 1 ห้อง เป็นต้น ห้องเหล่านี้มีขนาดประมาณ 63 ตารางเมตร สามารถให้นักเรียนเข้าเรียนได้ครั้งละ 40 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่คอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 42 เครื่อง หนังสือในห้องสมุด มีจำนวนประมาณ 5,000 เล่ม นอกจากนี้ โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนคือ น้ำตกจำลอง สนามเด็กเล่น สวนหย่อม บ่อเลี้ยงปลา แปลงเกษตรสาธิต ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือ วัด สถานีตำรวจ ที่ทำการไปรษณีย์ ธนาคาร

2) วิธีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารเคยรับราชการครูและมีตำแหน่ง เป็นผู้บริหารในโรงเรียนต่างจังหวัดมาก่อน หลังจากนั้น ได้ย้ายเข้ามาบริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารมีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดไม่น้อยกว่า 15 ปี

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร มักเป็นการร่วมประชุมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่ ในส่วนของการอบรมหรือการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าร่วม เพราะไม่มีงบประมาณในเรื่องนี้ หากจะไปต้องใช้ทุนตนเอง

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล เนื่องจากผู้บริหารไม่สามารถเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานได้ จึงอาจจะทำให้เกิดปัญหาในการทำงานร่วมกัน ดังนั้น แนวคิดของผู้บริหาร จึงมีวิธีการขจัดความขัดแย้ง เพราะ "บางคนอาจจะมีความขัดแย้งสูง บางคนอาจจะมีความขัดแย้งต่ำ บางคนอาจจะไม่ชอบเรา บางคนเราอาจจะไม่ชอบเขา เราก็ต้องทำกับเขาให้ได้ คือ เมื่อทำไม่ค่อยได้ก็

ต้องขจัดความขัดแย้งออกไป ให้ลดช่องว่างให้เหลือน้อยที่สุด” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม1. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547) แต่ไม่ได้อธิบายวิธีการขจัดความขัดแย้งนั้น

(2) การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่นๆ งบประมาณที่หน่วยงานต้นสังกัดให้มาไม่พอเพียง ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องหารายได้เพิ่มเติมเอง โดยวิธีการต่างๆ เช่น จัดการทอดผ้าป่า การให้เช่าสถานที่ การจัดร้านสหกรณ์ การประมูลขายอาหาร และเงินบริจาคจากผู้ปกครอง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ โรงเรียนพยายามจัดให้นักเรียนได้ใช้อย่างพอเพียง เช่น คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งส่วนหนึ่งได้จากหน่วยงานต้นสังกัด อีกส่วนมีผู้บริจาคให้

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ

ความสัมพันธ์กับครู ผู้บริหารไม่กล่าวถึง เพราะไม่เน้นตรงนี้ ในส่วนของชุมชนมีความสัมพันธ์กันน้อย มีการจัดประชุมผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนในโรงเรียนบ้าง ดังเช่น “ชุมชนมีส่วนน้อยมาก แทบไม่มีเลย วัดเราก็ช่วย วัดก็ไม่ได้ดูแลอะไรมากหรอก แต่ก็ต้องอาศัยพระมาสอน พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนเข้ามาในกิจกรรมการสอน ก็มีเชิญเป็นวิทยากรเป็นครั้งคราว วิทยากรส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญมากกว่า ผู้ปกครองเชิญมาร่วมกิจกรรมเป็นครั้งคราว คือข้อจำกัดมาไม่ได้ ไม่ใช่คนว่างงาน ผู้ปกครองมายาก เวลาจัดงาน ทำงานบริษัทก็มาไม่ได้ ทำงานราชการก็มาไม่ได้” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม1. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547)

การบริหารงานด้านครูผู้สอน ผู้บริหารยึดแนวทางตามนโยบายเป็นหลัก และมีความเห็นว่าครูในโรงเรียนมีความรับผิดชอบสูง สามารถทำงานได้โดยไม่ต้องมีการกำกับติดตาม แต่เน้นผลผลิตที่ออกมาต้องดี มีคุณภาพ “คุณก็เอากรอบไปปฏิบัติโดยยึดแนวของกรอบ แต่เราไม่ได้ตั้งใจว่า process ของคุณจะทำออกมาอย่างไร แต่ที่คุณต้องได้ product ที่มีคุณภาพ” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม1. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547) และให้ทำงานได้อย่างอิสระ และถ้ามีครูที่ไม่ถนัดในวิชาที่สอน ก็จำเป็นที่จะต้องสอนเพราะ ไม่มีครูแทน แต่ถ้าครูไม่พอ ก็มีการจ้างครูเพิ่ม

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครู มักให้ครูแสวงหาความรู้กันเอง เพราะผู้บริหารมีความเห็นว่า การส่งครูไปอบรมต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงและก่ออบรมบางครั้งก็ไม่เกิดประโยชน์ตรงตามที่ต้องการ ดังคำพูดที่ว่า “อบรม ก็ใช้เงินเยอะ เราไปอบรมวันสองวันมันก็ได้นิดหน่อย ...ก็ค่าใช้จ่ายมันสูง อบรมบางที่มันก็ไม่ได้ตามที่เราต้องการ...” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม2. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547)

การนิเทศการสอนหรือการทำงาน ไม่ใช้การนิเทศโดยตรง แต่ใช้สื่อ เช่น เอกสาร ออกเป็นหนังสือ จัดการประชุม และปรึกษาหารือกัน

การสร้างขวัญและกำลังใจนั้น ไม่มีการจัดกิจกรรมใดเป็นพิเศษ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่กำหนดหรือเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องสนับสนุนครูอยู่แล้ว เช่น ค่าประกันชีวิตหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการส่งครูไปอบรมเพิ่มพูนความรู้

5) คุณลักษณะของนักเรียน ครอบครัว และนักเรียนที่พึงประสงค์

นักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นเด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลางถึงระดับต่ำ การศึกษาสูงสุดประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างค้าขาย และข้าราชการชั้นผู้น้อย ส่วนใหญ่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก หรือเร่ร่อน

โรงเรียนมีนโยบายรับนักเรียนเข้าเรียน โดยไม่มีเขตบริการ และกำหนดจำนวนที่จะรับเข้าเรียนไว้ชัดเจน และเปิดรับกลุ่มการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ซึ่งการรับเด็กกลุ่มนี้ ผู้บริหารบอกว่า “อยู่ในโครงการเรียนร่วมระหว่าง สปช. เดิม กับกรมสามัญศึกษาเดิม” ขณะนี้มีเด็กพิเศษจำนวน 50 คน และมีครูเพียง 3 คน

นักเรียนที่พึงประสงค์คือ นักเรียนมีคุณลักษณะตามที่รัฐบาลกำหนด “เก่ง ดี มีสุข และนักเรียนของเราต้องทำงานกับคนให้ได้ทุกคน และ ด็กก็ต้องได้ตามวิสัยทัศน์” (ผู้บริหารโรงเรียนสพ.กทม1. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนส.ป.ก.ท.ม. 1	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนไม่น้อยกว่า 15 ปี - เพิ่มพูนความรู้โดยการเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่อยู่เสมอ - โอกาสเข้าร่วมอบรมหรือดูงานในประเทศและต่างประเทศมีน้อย - ขจัดความขัดแย้งในการทำงานและเน้นการปรับตัวให้เข้ากับผู้ร่วมงาน
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญใส่แก่ครูในการทำงาน แต่ให้อยู่ในกรอบของนโยบาย - ให้ครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเอง เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดส่งไปร่วมอบรมสัมมนา - การนิเทศการสอนไม่กระทำโดยตรง แต่ทำเป็นหนังสือเวียนหรือจัดการประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน <p>การบริหารทรัพยากรอื่นและทรัพยากรอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แก้ปัญหาทรัพยากรไม่เพียงพอ โดยการหารายได้เพิ่มเติมเอง ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ และการรับบริจาค
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการประชุมร่วมกัน - การสร้างขวัญและกำลังใจ จัดเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการอยู่แล้ว <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นครั้งคราว - จัดประชุมผู้ปกครอง <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์กับชุมชนมีน้อยมาก <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิมนต์พระมาสอนนักเรียนเป็นครั้งคราว
นักเรียนที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นให้นักเรียน เกิดความสุข

4.5.6 กรณีศึกษาที่ 6 : ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม. 2

วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2547 เวลา 15.00 น.

1) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนสป.กทม. 2 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในซอยลึก ทางเข้าไปในซอยถึงโรงเรียน แคน สองฝั่งเป็นตึกแถวและมีรถเข็นขายของตั้งอยู่เรียงกาย เมื่อผ่านหน้าโรงเรียนเป็นทางเข้า หมู่บ้านจัดสรร ซึ่งถนนที่เข้าหมู่บ้านมีขนาดกว้างรວງสว่นกันได้ โรงเรียนนี้จัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับอนุบาลถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนทั้งหมด (รวมอนุบาล) จำนวน 1,460 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 1,148 คน มีครูจำนวน 51 คน โรงเรียน สามารถรับนักเรียนได้จำนวน 1,500 คน โรงเรียนมีพื้นที่ ไร่ 3 งาน 92 ตารางวา ประกอบด้วย อาคารเรียนจำนวน 4 หลัง ห้องที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันุทั้งหมด 54 ห้อง เป็นห้องเรียน 45 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 2 ห้อง ห้อง วิทยาศาสตร์ 2 ห้อง เป็นต้น ห้องเหล่านี้มีขนาดห้องประมาณ 63 ตารางเมตร จัดให้นักเรียนเข้า เรียนได้ครั้งละ 30-40 คน

ทรัพยากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 40 เครื่อง หนังสือในห้องสมุดมีจำนวนประมาณ 18,000 เล่ม นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนคือ สวนหย่อม ส่วนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนคือ ชุมชนรอบโรงเรียน

2) วิถีทางการเป็นผู้บริหารและการเพิ่มพูนความรู้ของผู้บริหาร

ผู้บริหารเป็นชาย อายุ 54 ปี เริ่มรับราชการเป็นครูในโรงเรียนต่างจังหวัด หลังจากนั้น นั้นเพียง 7 ปี ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารในโรงเรียนในจังหวัดนั้น หลังจากนั้น 15 ปี ได้ย้ายเข้า มาเป็นผู้บริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานครจนถึงปัจจุบัน ท่านมีประสบการณ์การบริหารโรงเรียน มาแล้ว 26 ปี

ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ท่าน โอกาสเข้าร่วม ในการอบรมหรือการศึกษา ดูงานมี น้อย นอกจากจะได้รับหนังสือจากต้นสังกัดกำหนดให้ไปอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงาน แต่มักเป็น การเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่ซึ่งกระทำอยู่เสมอ ส่วนการไปดูงานต่างประเทศ ต้นสังกัดมีงบประมาณในส่วนนี้น้อย

3) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) การบริหารบุคคล ผู้บริหารเน้นการทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น “ในการบริหารงาน เราบริหารในรูปขององค์กร เราไม่ได้ตัดสินใจคน

เดียว เราจะมีทีมงานที่จะปรึกษาหารือกัน” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม.2. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2547)

การทำงานยึดตามแนวนโยบายเป็นหลัก จัดแบ่งสายงานในการทำงาน ปัญหาครูที่สำคัญคือ ครูไม่พอ ซึ่งต้องจ้างครูเพิ่มโดยใช้เงินของโรงเรียน ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่เปิดโอกาสให้ข้าราชการเกษียณก่อนกำหนดว่า ส่งผลกระทบต่อการสูญเสียครูที่มีคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “หน่วยงานที่ Early มากที่สุดคือ ข้าราชการครู ตอนนี้ตั้งเป้าอยู่ 28,000 ยังออกไปเกินตั้งหมื่นกว่า เขาเบื้องต้น เทียบกับหน่วยงานอื่น นายกฯ บอกว่า ครูให้เป็นข้าราชการอะไรนะอาชีพชั้นสูง อาชีพครูให้เป็นอาชีพชั้นสูง ถามว่า อาชีพชั้นสูง ต้องได้เงินเดือนมากกว่าหน่วยงานอื่นมัย พวกแพทย์ พวกทนายความ เงินเดือนก็ค่อนข้างสูง แต่ว่าครู พอพูดถึงเงินเดือน ค่าตอบแทน โห! เงินเดือนครูต้องให้สูงเท่ากับปริญญาตรีหน่วยงานอื่น 6,300 แล้วใครจะมาเป็นครูละ” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม.2. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2547) ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูรุ่นใหม่มีความสามารถน้อยกว่าครูรุ่นเก่า ครูรุ่นเก่าส่วนใหญ่เป็นคนเก่งของแต่ละจังหวัด มีความสามารถสูง ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนดี ซึ่งแตกต่างจากครูในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการผลิตครูแตกต่างกันหรือค่านิยมในอาชีพเปลี่ยนไป นอกจากนี้ ยังเห็นว่า ครูที่สอนระดับประถมศึกษา ต้องมีลักษณะพิเศษคือ มีจิตใจเมตตา รักเด็กดูแลเอาใจใส่เหมือนลูก ไม่ใช่ดูแลเฉพาะตอนที่ทำการสอนเท่านั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “สำหรับครูประถม ไม่ใช่มัธยมนะ ประถมเราอยากได้ครูที่มีใจรัก มีเมตตา มีใจรักเด็ก หนึ่งเอาใจใส่ ดูแลเหมือนลูกเขาถูกเรา ไม่ใช่ดูแลเฉพาะในช่วงสอน เริ่มดูแลตั้งแต่ก้าวเข้ามาโรงเรียนจนกระทั่งเขากลับโรงเรียน เราจะหาครูอย่างลักษณะนี้ค่อนข้างยาก เพราะฉะนั้นครูพันธุ์ใหม่ไม่ค่อยแน่ใจ เปรียบเทียบกับครูพันธุ์เก่าแล้ว การที่จะเอาใจใส่ดูแลค่อนข้างจะมีมากกว่า เพราะฉะนั้น ก็เลยจะฝากว่าการผลิตครู ลองดูว่าบุคลากร เราไปสัมภาษณ์เด็กรุ่นใหม่ที่เป็นครู คนที่เป็นครูถามว่า จบครูแล้วเป็นครูไหม แล้วคนที่เลือกครูเนี่ย เขาเลือกอะไรมาก่อน จะเลือกเป็นเคสสุดท้ายว่า เลือกวิศวะ เลือกหมอ เลือกอะไรก็ได้ สุดท้ายอะไรก็ได้ ขอเป็นครู แต่จบไปแล้วขอเป็นใหม่ ไม่เป็น เพราะครูงานค่อนข้างหนัก” (ผู้บริหารโรงเรียนสป.กทม.2. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2547)

(2) การบริหารทรัพยากรการเงินและทรัพยากรอื่น ๆ งบประมาณที่หน่วยงานต้นสังกัดให้มาไม่พอเพียง ดังนั้น จึงต้องหารายได้เพิ่มเองโดยการจัดกิจกรรมทอดผ้าป่า การให้เช่าสถานที่ การจัดร้านสหกรณ์ การประมูลการขายอาหาร และขอรับเงินบริจาคจากผู้ปกครอง สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น ซึ่งเงินจากรายได้ดังกล่าว บางส่วนได้นำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ ให้มีจำนวนพอเพียงกับนักเรียนโดยจัดหาเพิ่มเติมจากส่วนที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด

4) ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ

ความสัมพันธ์กับครูเป็นไปอย่างดี ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ ผู้บริหารยังเห็นความสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ของครูให้กว้างไกล ทันโลกทันเหตุการณ์ โดยการจัดอบรมในโรงเรียนและเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ รวมทั้งจัดส่งครูไปอบรมยังหน่วยงานต่างๆ แล้วกลับมาถ่ายทอดความรู้แก่ครูคนอื่นๆ

ในด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารใช้วิธีการเข้าไปอบรมนักเรียนในห้องเรียนโดยตรง หรือไปนิเทศการสอนตามห้องเรียน ดังคำกล่าวที่ว่า “เป็นผู้บริหารแล้วไม่ใช่ นั่งอยู่ที่โต๊ะ เราต้องดูการเรียนการสอนบ้าง” (ผู้บริหารโรงเรียนสพ.กทม.2. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2547)

การสร้างขวัญและกำลังใจ จัดเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการพิจารณาความดีความชอบ กำหนดให้หัวหน้าสายชั้นเป็นผู้เสนอผู้สมควรได้รับ นอกจากนี้ จัดทัศนศึกษาเป็นครั้งคราว นอกจากนั้นได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันขึ้น มักเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกัน หรือกินเลี้ยงสังสรรค์ร่วมกัน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครองนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีปัญหาสามารถเข้าพบได้ตลอดเวลา ส่วนความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นไปด้วยดี โรงเรียนมักได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมต่างๆ ในชุมชนอยู่เสมอ โดยส่วนใหญ่ ผ่านมาทางผู้ปกครอง องค์การชุมชนที่มาช่วยมักเป็นสมาคม มูลนิธิต่างๆ สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น

5) คุณลักษณะของนักเรียน ครอบครัว และนักเรียนที่พึงประสงค์

นักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลางถึงระดับต่ำ การศึกษาสูงสุดของบิดามารดาหรือผู้ปกครองคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และข้าราชการชั้นผู้น้อย มักมีปัญหาครอบครัวแตกแยก เร่วร้อน

เป้าหมายสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนคือ การได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ หรือ นักเรียนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ แต่ส่วนที่สำคัญมากกว่าคือ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน คุณสมบัตินี้ นักเรียนต้องได้ ดังคำกล่าวที่ว่า “อย่างมนุษย์เราถ้าไม่ซื่อสัตย์ ไปอยู่ที่ไหนก็ไปเอาเปรียบเขาตลอดเวลา อยู่ไม่ได้นานไปเป็นลูกจ้างไปเอาเปรียบนายจ้าง ก็ไม่มีใครเขาจ้าง อยู่ในครอบครัว ในสังคมก็ไปเอาเปรียบเขา อยากให้มีความซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน” (ผู้บริหารโรงเรียนสพ.กทม.2. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2547)

6) สรุปลักษณะเด่นของแต่ละโรงเรียน

ลักษณะเด่นของโรงเรียนสป.กทม. 2	
ภาวะผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - เคยผ่านประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานครมาก่อน - เน้นความเป็นประชาธิปไตยและรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา - ให้ความสำคัญธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชา - ดูแล ติดตามการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด
การบริหารโรงเรียน	<p>การบริหารบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการทำงานเป็นทีม - นิเทศการสอน โดยเข้าอบรมนักเรียนในห้องเรียนโดยตรง หรือเข้าดูการสอนของครูตามห้องเรียน <p>การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อหารายได้มาพัฒนาโรงเรียน เช่น ซื้อคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม จ้างครูเพิ่ม
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ	<p>ครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาปูนบำเหน็จความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม - เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในโรงเรียน - จัดสัมมนาต่างจังหวัดให้ครูและบุคลากรพร้อมครอบครัว - จัดกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์หรือรับประทานเลี้ยงร่วมกัน <p>ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีปัญหาเข้าพบได้ตลอดเวลา <p>ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน - ได้รับความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์จากองค์กรในชุมชน เช่น สมาคม มูลนิธิต่างๆ <p>วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้ระบุนความสัมพันธ์กับวัด
นักเรียนที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน

4.5.7 สรุปผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา 6 โรงเรียน

	โรงเรียน					
	กทม .1	กทม .2	สช .1	สช .2	สป. กทม.1	สป. กทม.2
ภาวะผู้นำ						
-มีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนมาเป็นเวลานาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-เข้ารับการอบรมผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓		✓		
-ดูแล ติดตามการทำงาน ให้ความช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด	✓	✓	✓	✓		✓
การบริหารบุคคล						
-เน้นการทำงานเป็นทีม แบ่งงานรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓		✓
-นิเทศการสอนโดยอบรมนักเรียนในห้องเรียนโดยตรง เข้าดู การสอนของครูตามห้องเรียน ตรวจตรา และแก้ไขการ ทำงานของครู	✓	✓	✓	✓		✓
-จัดสรรงานแก่ครูโดยให้สอนตรงตามวุฒิ ตามความถนัด เป็นส่วนใหญ่	✓	✓	✓	✓		
-จัดส่งครูไปอบรมตามหน่วยงานต่างๆ และจัดหาหนังสือ เพิ่มพูนความรู้มาให้ หรือเชิญวิทยากรมาอบรมที่โรงเรียน	✓	✓	✓	✓		✓
-สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยการจัด กิจกรรมต่างๆ หรือจัดสวัสดิการให้อย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓		✓
การบริหารทรัพยากรเงินและทรัพยากรอื่น ๆ						
-แก้ปัญหางบประมาณที่ไม่เพียงพอ โดยขอความ อนุเคราะห์จากผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆ เพื่อหารายได้ เพิ่มเติม	✓	✓			✓	✓
ความสัมพันธ์กับชุมชน						
-จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับครู และนักเรียนในวันสำคัญ หรือเชิญบุคคลในชุมชนมาเป็น วิทยากรสอนวิชาชีพให้นักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานและองค์กรในชุมชน	✓	✓				✓
ความสัมพันธ์กับวัด						
-นิมนต์พระมาสอนวิชาจริยธรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของวัด	✓	✓			✓	
นักเรียนที่พึงประสงค์	เป็นคนดี สามารถ แยกแยะ ความดี - ความชั่ว และ ปรับตัว ได้	มีความรู้ คุณธรรม รับผิดชอบ ชอบต่อ สังคม	ความรู้ดี ผู้ดี พลเมือง ดี	ความรู้ คู่ คุณธรรม	เก่ง ดี มีสุข	ความ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน

4.6 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสังกัดเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นดังนี้

4.6.1 ผู้เชี่ยวชาญสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา กองโรงเรียน และ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและสารสนเทศทางการศึกษา สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “งบประมาณจำกัดทำให้การศึกษาไม่มีคุณภาพ”

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ท่าน มีความเห็นตรงกันคือ ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ เพราะการทำให้การศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารเป็นสำคัญ แม้งบประมาณมีจำกัด แต่ถ้าผู้บริหารมีความสามารถในการวางกลยุทธ์ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน รู้จักวิเคราะห์ข้อมูล วางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดวัตถุประสงค์ และดำเนินการตามแผนงาน ก็สามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ รวมทั้งสามารถระดมทุนจากหน่วยงานอื่นๆ หรือชุมชนมาสนับสนุนได้หรือ รู้จักการแสวงหาวิธีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

2) ถ้าไม่เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียน ทำอย่างไรจึงจะเกิดคุณภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารจัดการที่ดี จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาได้ ผู้บริหารต้องคิดและทำงานอย่างมีระบบ เสียสละ มีวิสัยทัศน์ รู้จักการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น โรงยิม สระว่ายน้ำ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลด้วย ต้องรู้จักดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน มีการจัดระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งเสนอแนวคิดเพิ่มเติมว่าต้องวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นทีม วางแผนพัฒนาพร้อมกันทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่ายโรงเรียน ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทุกคนมีจิตใจใฝ่คุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนทัศนคติเดิมที่เห็นว่า “ทำเท่าที่มี เมื่อไม่มีก็ไม่ทำ” ควรจัดให้มีการรายงานคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนต้องสร้างศรัทธาความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นว่าโรงเรียนมีคุณภาพ สามารถสร้างศักยภาพผู้เรียนได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

- 3) การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพควรจัดสรรลงไปยังทรัพยากรใดบ้าง (เรียงลำดับตามความสำคัญ)

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ท่าน มีความเห็นตรงกันเกี่ยวกับ การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพว่า ควรจัดสรรในด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นอันดับแรก เพราะเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ถึงจุดหมาย ในส่วนนี้ประกอบด้วย เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าจ้างชั่วคราว และลำดับต่อไปคือ ด้านทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งได้แก่ อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ และสารสนเทศต่างๆ โดยเฉพาะที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ต้องจัดให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน

ท่านหนึ่งได้เสนอให้จัดงบประมาณเพื่อจัดสรรให้นักเรียนโดยตรง เป็นค่าใช้จ่ายด้านหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน ค่าพาหนะ และค่าเวชภัณฑ์ เป็นต้น

- 4) แนวทางการจัดสรรทรัพยากรในระดับชั้นประถมศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งเสนอแนวทางว่า รัฐควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านพัฒนาผู้บริหารและครู เพื่อให้ผู้บริหารได้มีความรู้ในงานบริหารแนวใหม่ หรือมีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ต้องเน้นด้านสุขภาพอนามัยด้วย

ผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งเสนอแนวคิดว่า โรงเรียนต้องจัดทำงบประมาณตามแผนพัฒนาการศึกษา จัดทำงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงาน คำนึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดทำงบประมาณแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ งบประมาณบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบอุดหนุน และส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ควรมีมากขึ้น นอกจากนี้ต้องมีการปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ ดูแลกำกับ ติดตามการใช้จ่ายเป็นไตรมาส และประเมินการทำงานเป็นระยะ

4.6.2 ผู้เชี่ยวชาญสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 1 ท่าน สรุปประเด็นสำคัญดังนี้คือ

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “งบประมาณจำกัดทำให้การศึกษาไม่มีคุณภาพ”

ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวและได้ให้แนวคิดที่ งบประมาณเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งเท่านั้นในหลายปัจจัยที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษา

2) ถ้าไม่เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียน ทำอย่างไรจึงจะเกิดคุณภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า รัฐต้องเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถรับบริจาคจากผู้ปกครองและชุมชนได้ รัฐควรจัดงบประมาณให้กับโรงเรียนในลักษณะเงินก้อน และให้โรงเรียนบริหารเอง ถ้ามีเงินเหลือ ก็สามารถนำไปใช้ในปีต่อไปได้โดยไม่ต้องคืนคลัง

3) การจัดสรรงบประมาณทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพควรจัดสรรลงไปยังทรัพยากรใดบ้าง (เรียงลำดับตามความสำคัญ)

ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ให้ความสำคัญด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน หนังสือในห้องสมุด และคอมพิวเตอร์ การอบรมครู ผู้บริหารให้มีความรู้ ก้าวทันโลกอยู่เสมอ นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อาคารสถานที่ ด้านขวัญและกำลังใจครู

4) แนวทางการจัดสรรทรัพยากรในระดับชั้นประถมศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าควรจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น

4.6.3 ผู้เชี่ยวชาญสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 สรุปประเด็นสำคัญตามหัวข้อคำถามดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “งบประมาณจำกัดทำให้การศึกษาไม่มีคุณภาพ”

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ ทั้งนี้เพราะ งบประมาณจัดเป็นทรัพยากรสำคัญของการบริหารจัดการ แม้การบริหารจัดการจะประกอบด้วยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ วิสัยทัศน์เพียงใด แต่ถ้าหากงบประมาณมีจำกัดหรือไม่เพียงพอ การดำเนินการจะบรรลุเป้าหมายได้ยาก

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 ท่านมีความเห็นขัดแย้ง โดยท่านเสนอความคิดเห็นว่า เงินไม่ใช่ตัวกำหนดคุณภาพ แต่คุณภาพขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ ความตั้งใจในการทำงาน

เทคนิคตลอดจนความสำคัญของครู ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรู้วิธีการระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น โดยเฉพาะการขอความร่วมมือกับชุมชน ในกรณีซึ่งงบประมาณได้รับไม่เพียงพอ

2) ถ้าไม่เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียน ทำอย่างไรจึงจะเกิดคุณภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณภาพทางการศึกษาจะมีคุณภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการเป็นสำคัญ ต้องรู้จักการบริหารงบประมาณให้เป็นมีระบบในการสรรหาครู และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามวุฒิ รู้จักการระดมทรัพยากรจากสังคม เพื่อประโยชน์แก่นักเรียน

3) การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพควรจัดสรรลงไปยังทรัพยากรใดบ้าง (เรียงลำดับตามความสำคัญ)

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญแก่บุคลากรและครูมากที่สุด เพราะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง รองลงไปคือด้านวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีต่างๆ และอาคารสถานที่ที่ต้องจัดให้เพียงพอ ไม่ต้องดิ้นเงินความจำเป็น แต่ก็ควรสงวนใจเพื่อช่วยให้เด็กเกิดความอยากเรียน นอกจากนี้มีจำนวน 1 ท่าน ที่เสนอควรให้ความสำคัญแก่แหล่งเรียนรู้จากภายนอกด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นการสอนให้เด็ก “รักถิ่นฐาน”

4) แนวทางการจัดสรรทรัพยากรในระดับชั้นประถมศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่า ควรคำนึงถึงความจำเป็นของโรงเรียนเป็นสำคัญ จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอตามจำนวนนักเรียน และยึดหลักความเป็นธรรมให้ใกล้เคียงกันทุกโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้ดำเนินการบริหารต่อไปได้ ในจำนวนนี้ท่านหนึ่งได้เสนอว่า ควรมีการทำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพิเศษ เช่น โรงเรียนห่างไกล เด็กพิเศษ โรงเรียนเฉพาะทาง (ด้านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์) และเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้วย

ผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งเสนอว่า การที่มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมากเกินไป ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ควรยุบหรือรวมโรงเรียนเหล่านั้นให้มีนักเรียนประมาณ 500 คนขึ้นไป เพื่อจะได้ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณมากเกินไป

4.6.4 สรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทุกสังกัด

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 สังกัด ผู้วิจัยสรุปผลความคิดเห็นเรียงลำดับตามหัวข้อต่าง ๆ พร้อมระบุจำนวนผู้ที่แสดงความคิดเห็นซ้ำกันในวงเล็บท้ายข้อ ถ้าข้อใดไม่มีวงเล็บแสดงว่ามีผู้กล่าวถึงเพียงคนเดียว เป็นดังนี้

- 1) **ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “งบประมาณจำกัดทำให้การศึกษาไม่มีคุณภาพ”**
 - งบประมาณเป็นทรัพยากรสำคัญของการบริหารจัดการ แม้จะมีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ หรือความตั้งใจเพียงใด แต่หากงบประมาณไม่พอ โอกาสในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปได้ยาก (N=2)
 - ผู้บริหารต้องบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ รู้จักวางแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน รู้จักการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ถ้างบประมาณไม่เพียงพอ ผู้บริหารต้องรู้วิธีการระดมทุนหรือทรัพยากรจากแหล่งอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา (N=3)
- 2) **ถ้าไม่เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียน ทำอย่างไรจึงจะเกิดคุณภาพทางการศึกษา**
 - การบริหารจัดการที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างประหยัด จัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการ (N=4)
 - การจัดสรรครูให้ตรงตามวุฒิและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นสิ่งสำคัญ
 - การเปลี่ยนทัศนคติผู้บริหารโรงเรียนให้คิดอย่างมีระบบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ โดยทุ่มเททั้งกำลังกายและใจ มีการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดพันธกิจและเป้าหมายโดยเน้นคุณภาพนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ
 - การสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันเช่น โรงยิม สระว่ายน้ำ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลด้วย (N=2)
 - การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ช่วยระดมทรัพยากร และเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถรับบริจาคจากผู้ปกครองและชุมชนได้ (N=4)

- โรงเรียนต้องจัดทำแผนงบประมาณให้สัมพันธ์กับผลผลิตที่คาดหวัง จัดระบบงบประมาณโดยเน้นผลที่จะเกิดแก่นักเรียนอย่างแท้จริง มีการกำกับดูแลการใช้จ่ายให้ตรงตามแผน มีระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก (N=2)
 - การทำงานเป็นทีม วางแผนพัฒนาร่วมกันทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่ายโรงเรียน ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน
 - รัฐควรจัดงบประมาณให้ในลักษณะเงินก้อนโดยให้โรงเรียนบริหารเอง และสามารถนำส่วนที่เหลือไปใช้ในปีต่อไปได้โดยไม่ต้องส่งคืนคลัง
 - การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทุกคนมีจิตใจใฝ่ในคุณภาพการศึกษา สร้างจิตสำนึก ปรับเปลี่ยนทัศนคติเดิมที่เห็นว่าทำเท่าที่มี เมื่อไม่มีก็ไม่ทำ
 - การจัดให้มีการรายงานคุณภาพการศึกษาโดยสม่ำเสมอ เพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - ทุกหน่วยงานต้องมีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างขวัญและกำลังใจต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง
- 3) การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพควรจัดสรรลงไปยังทรัพยากรใดบ้าง (เรียงลำดับตามความสำคัญ)
- ด้านพัฒนาบุคลากร ต้องมีผลตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและผู้บริหารเพราะเป็นปัจจัยสำคัญของโรงเรียน อีกทั้งต้องพัฒนาให้ครูและบุคลากรอื่นๆให้มีความรู้ ก้าวทันโลก (N=5)
 - ด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่น อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ โดยเฉพาะอาคารเรียนต้องเพียงพอ "ต้องไม่ขาดแคลน แต่ไม่ต้องดีเกินไปหรือเกินความจำเป็น" เพราะถ้าไม่เพียงพอจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้ (N=5)
 - ด้านพัฒนาศักยภาพนักเรียน หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียน
 - แหล่งเรียนรู้ต่างๆ โรงเรียนต้องนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งบุคคลและสถานที่มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็ก "รักถิ่นฐาน โดยไม่ทิ้งถิ่นฐาน (N=2)

- งบประมาณ ควรจัดสรรให้นักเรียนโดยตรงเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียน ค่ายานพาหนะ ค่าเวชภัณฑ์ เป็นต้น
- 4) แนวทางการจัดสรรทรัพยากรในระดับประถมศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา
 - โรงเรียนต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยพิจารณาจากสิ่งจำเป็นพื้นฐานในโรงเรียนก่อน และต้องจัดทำงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงาน คำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดทำงบประมาณแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ งบประมาณการ งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบอุดหนุนและส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีมากขึ้น
 - รัฐต้องจัดสรรสิ่งจำเป็นพื้นฐานในโรงเรียนให้พอเพียง โดยยึดหลักความเป็นธรรมและความเสมอภาค (N=2)
 - จัดสรรงบประมาณรายหัวเป็นเงินก้อน และเปิดโอกาสให้โรงเรียนบริหารจัดการเอง (N=2)
 - รัฐควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านพัฒนาผู้บริหารและครู เพื่อให้ผู้บริหารได้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานแนวใหม่ หรือความรู้ต่างๆ ที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย